

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LITUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA

Montrealis • 1972. VII. 5 • Nr. 2004

7722 George Street, La Salle 690, Quebec, Canada • Tel. (514) 366-6220

ŠOKIŲ ŠVENTĖ ATIDARĖ

MRS. PAT NIXON

Voice of America keliose savo laidoose skelbė žinią, kad į Chicago suvažiuoja iš įvairių kraštų lietuviai jaunuoliai ir turės tautinių šokių išpūdingą festivalį. Taip pat buvo pasakyta, kad lietuvių tautinių šokių šventę atidarys Mrs. Pat Nixon, USA prezidento R. Nixon žmona. Tai nepaprastas lietuvių pasisiekimas, nes

tuo būdu Lietuvių tautinių šokių šventė Amerikos amfiteatre atidarė lietuvių apimtyje gauna nacionautautinių šokių šventę. Žiliai platų atgarsį. Be abėnių agentūros praneša, jonės Amerikos visuomenės, spaudos, radio ir televizijos dėmesys bus nukreiptas į šį ypatingą lietuvių tautinės šventės atidarymo kultūrinį poreiškį, daryme dalyvavo ne tik kuriam buvo ruošta Chicago meras Dakey, paprastu atsidėjimu. bet daugelis aukštųjų ad-

Ši žinia vėliau pasitvirtino, nes Mrs. Pat Nixon

KŪBAI Į DIENĄ MILIJONAS RUBLIŲ

Po dviejų mėnesių, kelionių po įvairias valstybes, Fidel Castro atvyko į Maskvą. Aerodrome Kubos diktatorių pasitiko pats Brežnevas, Podgornis, Koryginas ir tūkstančiai džiūgaujantių moskviečių.

Dviejų savaitių pasitarimuose, būsią aptarti prekybiniai ir finansinės pagalbos klausimai.

Dabar Sovietų Kubai teikiama pagalba siekia milijoną rublių į dieną.

Iš Maskvos JAV korespondentai praneša, kad Castro atvykęs svečiuotis dvi savaites pas savo globėjus tuo tikslu, kad įlysti giliau į geradario kišenę ir gauti dar daugiau pinigų. Pokylyje Castro garbei, Brežnevas savo kal-

boje, pasmerkęs JAV už Vietnamo agresiją, ir pabėgęs Š. Vietnamui plačiausią paramą kovai prieš imperialistą, o taip pat žadėjęs neatsisakyti nuo kovos su antikomunistinėmis valstybėmis.

Maskvoje prasidėjo KP Centre griežti valymai ir visi opozicinių nuotaikų veikėjai šalinami iš žymesniųjų postų.

NL ATOSTOGOS

Kaip ir kiekvienais metais, asmenys dirbantieji nuolatini darbą NL redakcijoj ir administracijoj privalo gauti atostogas – poilsį. Todėl pranešame NL skaitytojui, rėmėjui bei skelbimų davėjui žiniai, kad Nepriklausoma Lietuva neišeis dvi savaites. Prieš atostogas išeis dar viena laida – liepos 12 d. data. Po atostogų NL pasirodys rugpiučio 2 dienos data. Iki pasimatymo po atostogų!

Spauda pažymėjo, kad jaunimas buvo pats svarbusis gegužės – birželio mėn. įvykių Lietuvoje skaitintojas, veikėjas. "The Detroit News" birž. 14 d. AP žiniai apie įvykius Lietuvoje pateikė antraštę "200 jaunuolių laukia bylų, riaušėms pasibaigus".

Maskvoje pasirodė naujas pagrindinio leidinio "Einamųjų įvykių kronika". Leidinys praneša apie tuos įvykius, kuriuos nutyli oficialioji spauda: apie žmonių areštus, teismus, nuteistųjų ištremimus, apie uždarymus į psichiatrines ligonines, Ukrainos ir kitų okupuotų kraštų prieškomunistinius sąjudžius.

AMERIKIETĖ turistė, prieš mėnesį ištekėjusi Maskvoje už Sovietų piliečio Šapiro, kuris buvo slapstosios policijos suimtas aerodrome jam išlydėjus žmoną į Ameriką, dabar bus teisiamas tik nežinia už ką.

Jaunavedė J. Šapiro gavo leidimą važiuoti į Maskvą ir dalyvauti teismo posėdžiuose.

ISPŪDINGA TAUTINIO ŠOKIO SCENA

SOVIETŲ POETAS

Andrej Voznesenskij buvo išrinktas garbės nariu Amerikos meno ir literatūros asociacijos. Jam labai iškilmingai buvo įteikti diplomai Maskvoje.

Į MASKVĄ atvyko 5 Amerikos medicinos mokslininkai delegatai prišakyje su Gordon Zabrod, pasitarimams su Sovietų mokslininkais kaip sekmingiau kovoti su piktybiniais navikais ir ypač su vėžiu.

LUKSEMBURGE pasibaigė Europos bendrosios rinkos finansų ministerių pasitarimai valiutų klausimais.

Tuo tarpu sutarta nekeisti veikiančios pinigų sistemos.

AMERIKOS LENKAI

buvo priimti Baltuose Rūmuose Prez. Niksono vizito Varšuvoje proga. Ten jis buvo pasakęs, kad Amerikos lenkai nepamiršta ir myli savo seną tėvynę Lenkiją.

LIETUVIS SOVIETŲ SĄJUNGOS BOKSO ČEMPIONAS

Dideliu džiaugsmu Lietuvos sportininkai sutiko vilniečio Vytauto Bingelio laimėjimą Maskvoje. Kietas lietuvis kumštis nugalėjo visus priešus ir jis pilnai užtarnautai paskelbtas Sovietų Sąjungos bokso sunkaus svorio čempionu. Nauja Lietuvos bokso žvaigždė Vytautas Bingelis turės progą dalyvauti ateinančiose olimpinėse bokso varžybose!

KANADOS LIETUVIŲ ŽODIS

Neminėdami lietuvių bendrinių organizacijų vardų atskirai, vis tik turim pagrindo tvirtinti, jog Kanados lietuvių balsas, jų veikloje įtaka yra itin žymi. Čia nusveria jau ne "balsų skaičius", bet susidariusi Kanadoje lietuvių tarpe glaudžiai sutelkta vieningoji veikla. Galim džiaugtis, kad Kanados lietuviai įprato konkrečiai veikti ir išmoko suglaudinti gretas viešojo gyvenimo akcijose.

Pirmas Kanados lietuvių pasitenkinimas, kad jie nors ir nebūdami savo skaičiumi gausus, vis dėl to nėra nustelbiami. Didžiuosius suvažiavimus Kanadiečiai nepasirodo kokios nors provincijos atstovais, bet praeina pirmasias gretas, kai po užgrudinti visuo meninkai atsipalaidavę nuo senųjų srovių varžtų ir pirmoje eilėje laikantieji lietuviškumą.

Toji aplinkybė, kad lietuviai Kanadoje gyvena ne didelėmis kolonijomis, greičiausia juos paskatino savo tarpe labiau suartėti. Kiekvienas, kas patenka į svetimą aplinką ypatinai pasiilgsta savo žmonių. Todėl lietuvių suartėjimas čia visada vyko sparčiau, negu kur kitur.

Jeigu Amerikos lietuvių tarpe matome gilesni srovinį pasiskirstymą, o to pasekoje ir atšalimą tarp atskiras sroves atstovaujančių asmenų, tai Kanados lietuviams ši negerovė mažiau pažįstama.

Mes lietuviai ilgainiui išmokome galvoti jau platesnio masto kategorijomis, mūsų tarpe jau išsiskynio mintis, kad reikalingos visus lietuvius jungiančios organizacijos. Jeigu tokios organizacijos jau veikia visur, kur tik gyvena daugiau lietuvių, tai greta to atsirado srovinų nusistamų pagrindu susidariusi opozicija. Kai kur toji opozicija juntama kiekviename žingsnyje. Ne toji pozityvi kritika, kuri gali būti praktiškame veikime naudinga, bet srovinių nusiteikimo pagimdy-

PATI BRANGIAUSIA KAINA

Vakarų pasaulio žinių agentūros neseniai pranešė apie gegužyje Kauno teatro sode Romo KALANTOS susigėginimą ir jo laidotuvių metu įvykusias protesto demonstracijas. Keliom savaitėm po šio įvykio praėjus, vakarus vėl pasiekė žinia, kad kitas jaunuolis birželio pradžioje Varėnoje užlipo ant keturių aukštų namo stogo ir apsipykęs benzinu save sudegino.

Heroiškas lietuvių jaunuolių pasiaukojimas, žinoma, nėra be atgarsio. Šie įvykiai pirmiausia parodo pasauliui, kad lietuviai nėra susitaikę su likimu ir nėra linkę gyventi Rusijos imperijos priešpaudoje. Jei Kremliaus valdovai anksčiau lietuviais nepasitikėjo/plg. Stalino neatlaidumą už 1941 metų sukilimą, plg. Kruščevo at-

tas priešiškas, kartais bendram darbui ir pakenkia.

Nauji dešimtmečiai savo geležine logika iškėlė aikštėn ir naujas visuomenines nuotaikas. Tos srovės, kurios buvo atsiveštos iš už okeano, šiandien jau atrodo ne tokios aktualės. Ir be jų galima lietuvišką gyvenimą tvarkyti. Taip nejunčiomis pamatėm, kad pirmoje eilėje atsistoja mūsų bendrieji tautiniai reikalai, grupinis pasiskirstymas pamažu pradeda nykti.

Ir čia Kanados lietuviai atlieka itin svarbią misiją, savo darbu sugyvenimu parodydami sektiną pavyzdį ir savo kaimynams. Reikia pripažinti, kad niekur kitur bendrinės organizacijos neapima taip pilnai lietuvių gyvenimo, kaip čia. Štai kodėl Kanados lietuvių žodis bendroje visų lietuvių veikloje yra svarbus ir visiems lygiai priimtinas. Jeigu dar turim senų laikų atrūgas jeigu dar pastebima vieno kitobandymas skleistis neapykantą tarp lietuvių, tai šie reiškiniai be jokios abejonės turės išnykti. Mes žinome, jog iš mūsų nesutarimų pelnosi tik mūsų priešai, kurie visada džiaugias pastebėtomis mūsų silpnybėmis.

sakymą į kvietimą applankyti Lietuvą: "Atvažiuosiu, kai jūs rusiškai išmoksitė" /, tai paskutiniai įvykiai ši nepasitikėjimą tik labiau sustiprins sukels griežtesnę politinę priešpaulę, dauginant bausmes, suėmimus, išvežimus, o taip pat pagreitins ir taip planingai vykdomą Lietuvos kolonizavimą rusais.

Heroiškas jaunuolių pasiaukojimas, beabėjo, siekia atkreipti vakarų pasaulio dėmesį į Lietuvos kančias. Tiesa, kad taitam tikrame laipsnyje pavyko: vakarų valstybių dienraščiai, televizijos ir radio laidos įvykius paskelbė, kartais net pažymėdami, kad lietuvių tauta reikalauja sau laisvės, kurią Rusija prieš trisdešimt dvėjus metus paglemžė. Plačiai skaitomas anglių savaitraštis "The Economist" Kauno įvykiams paskyrė vieną skiltį. Niujorko savaitiniai "Time" ir "Newsweek", tačiau jų net nepamini.

Apie šiuos įvykius sužinoję Amerikos lietuviai rengė lidžiuose miestuose po kelis šimtus dalyvių sutraukusias demonstracijas ir paskelbė birželio 15 dieną visuotinių eisenų dieną. Daug laiškų ir telegramų buvo taip pat pasiųsta JAV Prezidentui Niksonui ir Baltuosius Rūmus ir tiesiai į Maskvą, kurią jis tuomet lankė. Šių raštų tikslas buvo: atkreipti dėmesį į Kudirkos, Simokaičio ir jų šeimų likimą, dėti pastangas, kad Kaune suimti jaunuoliai būtų rusų policijos paleisti, kad visi į Rusijos plotus išgabenti, bei kalinami lietuviai būtų grąžinti Lietuvon.

Deja, nei dviejų jaunuolių pasiaukojimas, nei po jo sekusios pastangos didelio atsargio pasaulyje nepaliko, vakariečių dėmesio ilgam neišlaikė ir pagalbos nukentėjusiems neatnešė.

Romas Kalanta mirė po ilgų kančių ir buvo palaidotas gegužės 17 dieną. Vaikinas Varėnoje kentėjo keturias dienas ir jo mirtį sekė tik slaptosios policijos vykdomi tardymai. Šitos aukos yra per brangios lietuvių tautai, tačiau

pasaulio sažinės jos nesukrėtė. Lietuvos padėtis šios dramatiškos priemonės neišsprendė. Sumokėta ir tebemokama kaina yra per brangi.

Lietuvos jaunimas turėtų prisiminti ir pasekti Mažiosios Lietuvos veikėjo Martyno Jankaus žodžiais:

Kilnu mirti už tėvynę, bet dar gražiau yra gyventi dėl jos.

L. Lašas.

LONDONE "Dziennik Polski" Kaune, žmonės, protestavę prieš sovietų tironiją negalėjo nežinoti, kad jiems grėsia represijos, persekiojimas. Kad tas maištas buvęs didelio masto liudija tai, jog nežiūrint sovietų pastangų įvykius nuslopinti, žinios apie juos pasiekė Vakarus.

Aišku – teigia lenkų dienraštis – laisvės demonstracijos bus numalšintos. Laikraštis rašė:

Montrealio prancūzų dienraštis "La Presse" įdėjo savo fotografo vaizdą, kuriame matome čia įvykusią birželio 14 d. lietuvių, latvių ir estų surengtą protesto demonstraciją prieš rusų vykdomus Baltijos tautų persekiojimus.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS – NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle 690, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje – \$7.50, visur kitur – \$8.00. Rėmėjo prenumerata – \$12.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Administratorius F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE 690, QUEBEC.

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonę. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra. Rankraščiai grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidykla neatsako.

REDAKTORIUS J. PETRENAS

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

**BERNARDAS
BRAZDŽIONIS**

apleidžia "Lietuvių Dienų" redaktoriaus pareigas ir atsisveikina š. m. birželio laidoje tokiais žodžiais:

Šis yra paskutinis mano redaguotas LD žurnalo numeris. Redagavęs ir spaustuvėje dirbęs nuo 1955 metų vidurio, iš tų pareigų pasitraukiu, išeidamas į "pensiją".

Kad ir sunkiai dirbdamas technikinį darbą, džiaugiuosi pergyvenęs daug malonių valandų žurnalo redakcijoje, turėdamas progos iškelti daug kultūrinių laisvojo pasaulietuvių gyvenimo momentų, atžymėti menininkų kūrėjų, pabrėžti teigiamųjų bendruomenės gyvenimo tarpsnių žodžiu ir vaizdu.

Dėkoju skaitytojams - medžiagiškai, bendradarbiams - raštais ir foto nuo-

traukomis rėmusiems žurnalą.

Nuo eitų pareigų atsipalaidavęs, tikiuosi turėsiąs teisės pailsėti ir daugiau rasiąs laiko savo tiesioginiam pašaukimui.

Bernardas Brazdžionis

Genovaitė Dumčiūtė-Breichmanienė,
IV tautinių šokių šventės meno vadovė

• Canberroje Australijoje įvyko Ukrainiečių studentų suorganizuotai protesto demonstracijai prieš jų intelektualų suėmimus bei persekiojimą Ukrainoje, lietuvių vardu kalbėjo J. Lapšys. Jis paminėjo Romo Kalantos atvejį ir Lietuvos jaunimo priešinimąsi okupantams. Canberroje - demonstracijos metu

per garsiakalbius šaukia - ma: "Reikalaujame laisvės Lietuvai, Latvijai ir Estijai".

• **Dr. RAQUEL KULIONYTĖ**

profesorėja La Platos meno akademijoje. Ji yra gimusi Argentijoje, daktarą gavo tame pačiame La Platos universitete. Jos vyras Hektoras Bražiūnas studijuoja mediciną.

• **VROCLAVO**, Lenkijoje, Lietuvių kultūros draugija paminėjo savo veiklos pirmą dešimtmetį. Iškilinėse dalyvavo daug apylinkės veikėjų iš Seinų ir kitų vietų. Pranešimą apie draugijos veikimą padarė dr. V. Markevičius. Draugija turi savo šokių ansamblį "Vilnelė". Iškilinėse aplankė ir Varšuvos valdžios atstovai.

ADONA DRAZDYTĖ,
Baltimorės tautinių šokių grupės "Malūnas" vadovė

LINA VERBICKAITĖ "Gyvataro" tautinių šokių grupės pranešėja ir mokytoja, IV-toje tautinių šokių šventėje pranešėja.

PAVYZDINGI LIETUVIŠKI NAMAI
"Argentinijos Lietuvių Balsas" rašo apie Antaną

Gina Capkauskienė koncertavo dideliu pasisekimu Los Angeles, Cal.. Vaizde ji kartu su koncerte dalyvavusiu dainininku Stasiu Baru.

ir Anele Pasternokus, kurių namuose - 100 ilgo grojimo lietuviškų plokštelių, Lietuvoje austų drobių, juostų ir kaklaraiščių su įrašais "Lietuva".

Pasternokas po karo 10 metų gyveno Vilniuje, ten vedė ir prieš 6 m. grįžo Argentinon.

• **ANTANO VIENUOLIO** - Žukausko 90 metų gimimo sukaktis paminėta jam brangiuose Anykščiųose. Vietos mokykloje buvo iškilmingas susirinkimas.

• **"RŪTA"** statybos bendrovė Hollywoode nupirko didelį žemės sklypą ir rengiasi pastatyti daugelio mažų butų masyvą, kuriam galėtų gyventi senyvo amžiaus lietuviai. Jau dabar jaučiamas daugelio Amerikos lietuvių palinkimas, pasiekus pensininko amžiaus persikelti gyventi į Kaliforniją. Tikimasi ten įsteigti didesnę lietuvių centrą.

o **"ANTRASIS KAIMAS"** pagarsėjęs Chicagos satyros teatras taip pat dalyvavo Jaunimo Kongreso svečių pramogose, surengdamas specialiai suvažiavimui vaidinimą.

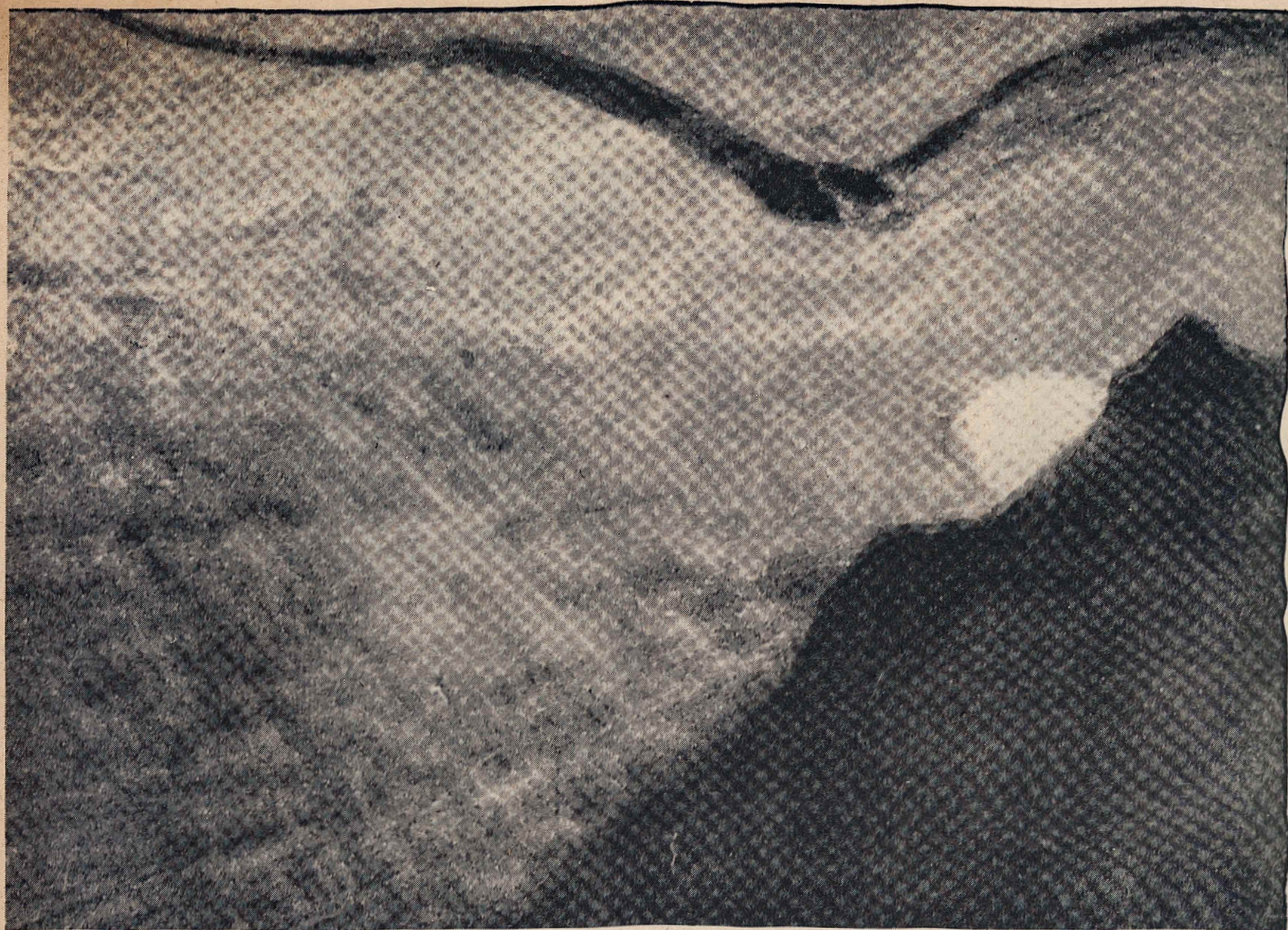
• **STASĖS KIAUPIENĖS**, gyvenančios Kanadoje, tėvas Kazlauskas neseniai mirė Lietuvoje. Jis daugelį metų išbuvo Sibire, ten jis ir neteko sveikatos.

Petras Pleskevičius, savanoris-kūrėjas, laisvės kovų invalidas sulaukė 70 metų amžiaus.

Australijos lietuviai Romo Kalantos susideginimo, suorganizavo protesto demonstracijas. Didelė demonstracija įvyko Melbourn, kurios metu buvo sudeginta sovietinė vėliava.

M. K. ČIURLIONIS – "ŽINIA" – DINGĘS IR SURASTAS PAVEIKSLAS.

IŠ MONTREALIO
GAUTOMIS ŽINIOMIS
SURASTAS M. K.
ČIURLIONIO
PAVEIKSLAS

Gilios simbalinės reikšmes pilnas paveikslas "Žinia", nutapytas 1907–1908 metais, buvo eksponuojamas drauge su kitais M. K. Čiurlionio kūrinių antroje Lietuvių dailės parodoje Vilniuje.

Praėjus pirmajam pasauliniam karui, pastebėta, kad "Žinios" nėra.

Bėgo laikas, miglomis apgaubdamas kai kurių Mikalojaus Konstantino Čiurlionio kūrinių likimą.

1926 – 1927 metais lankiausi pas daktarą J. Stonkų. Erdviame jo kambaryje pamačiau M. K. Čiurlionio paveikslą "Žinia", kabantį prie sienos.

"Žinia" nežuvo. – išgirdau daktaro balsą. – Mūsų šeimos pasididžiavimas, pirkau Vilniuje, parodoje. Jai čia neblogo, ji gyva".

Laikas, įvykiai. Rūpestis M. K. Čiurlionio palikimu...

Prasidėjus antrajam karui, vėl nuėjau pažiūrėti

ti "Žinios".

Tusčia. Šeimininkų nėra. Tusčia ir siena, kur kabėjo paveikslas. Prasidėjo ieškojimai. Bergždi. Nei paveikslo, nei šeimininkų. Išvyko. Kur? Niekas nežino.

Kiti M. K. Čiurlionio kūriniai grįžo į savo vietą, o "Žinia" – dingo be žinios.

Naujame M. K. Čiurlionio galerijos pastate kabinome "Ramybę", "Mintį", "Liūdesį".

"Žinia" vieta – tusčia.

Bet štai 1971 m. spalio mėnesį aš – JAV. Ieškojau netik "Žinios", bet ir M. K. Čiurlionio dienasčio.

Paėmusi adresų knygą, ieškau daktaro Stonkaus. Skambinu: balsas moters. Daktaro Stonkaus nėra, bet jo geras draugas daktaras Minginas galės mane informuoti rūpimais klausimais. Sako, reikia parašyti, nes jis beveik nebūna namuose.

Parašau. Poporos dienų gavau laišką su J. Stonkaus sūnaus adresu.

Parašau jam. Laukiu su dideliu nerimu dvi savaites. Pagaliau gaunu laišką, kurį čia sutrumpintą perrašau.

"Skaityčiau sau už didelę garbę, jei galėčiau

Pasakoja: – Valerija Čiurlionytė-Karužienė

bent kuo nors padėti Tamsos sunkiame darbe. Deja, nieko negalėčiau pasakyti apie M. K. Čiurlionies kūrinių "Žinia" dabartinį likimą, bet gal Tamstą domintų trumpa apžvalga to kūrinio atsiradimo ir išnykimo mūsų šeimoje.

Paveikslas buvo įgytas mano tėvo dr. Jono Stonkaus apie 1908 metus Vilniuje. Jis buvo išstatytas Čiurlionies paveikslų parodoje ir, berods, lenkiškai buvo pavadintas "Wieść". Atrodo, Čiurlionis ir mano tėvas buvo pažinę vienas kitą iš senesnių laikų. Įgytas Čiurlionies kūrinyje buvo pastelinis darbas. Mano supratimu, jo siužetas buvo labiau realistiškas, lygi-

nant su kitais kūrinių. Paveikslo turiny dominavo didelis ilgasparnis paukštis, skrendantis ūkanotam fone, per kurį vos galima buvo įžiūrėti kalnų siluetus.

Per ištisus metus tas kūrinyje buvo didžiam pasididžiavimui mūsų namuose Kaune, Gedimino gatvėje. 1916 metais su karu įvykiais mūsų šeima turėjo paskubom trauktis į Rusijos gilumą. Viskas, įskaitant "Žinia", liko namuose. 2,5 metų vėliau, karui pasibaigus, grįžom į Kauną, savo namą radom visiškai ištuštintą. Bet kažkokiu stebuklingu supolimu mano motina pastebėjo M. K. Čiurlionies "Žinia" tarp baldų, sukrautų viename miesto sandėliu.

Nepaisant visų perturbacijų ir maltretacijų, tas pastelinis kūrinyje palyginamai mažai nukentėjo.

1940 metais jie išvyko į Žemaitiją, perduodant Čiurlionio kūrinių apsaugai.

Tuo autentiškas pėdsakas Čiurlionies "Žinia" ir baigėsi. Nors mano sesuo iš kažkur girdėjo, kad paveikslas kažkieno buvo pastebėtas rusijoje Vaičiūčio gatvėje Nr. 4."

Šis laiškas paskatino mane toliau kreiptis į daktaro Stonkaus seserį, gyvenančią Montrealyje.

Pokelių dienų gavau jos atsakymą, kuriame ji patvirtino brolio informaciją, pataisydama, kad paveikslas liko kaboti ne suterioje, bet bute.

Man tai buvo džiaugsmingas laimėjimas, nors ieškojimų pabaiga dar toli.

Neilgai trukus pasitikslinau turimas informacijas Niujorke. Viskas sutampa. Paveikslas buvo paliktas saugoti patikimose rankuose. Ten, reikėtų tikėtis, ir dabar jis besąs. Grįžusi į Kauną, 1972 metų vasario 8 dieną nuėjau nurodytu adresu. Paskambinu prie durų. Su besidaužančia širdimi laukiu.

Atidaro. Įeinu. Kambaryje prie sienos – "Žinia".

Sunku išreikšti jausmus, kuriuos išgyvenau. Mano džiaugsmas užkrėtė ir šeimininką. Tą pačią dieną apie 1 valandą "Žinia" buvo džiaugsmingai pasveikinta Čiurlionio galerijoje.

ENCYCLOPEDIA
LITUANICA

Nepašalintieji finansiniai trūkumai verčia enciklopedijos leidimą kiek galima paskubinti.

Prie trečiojo tomo dirbantieji redaktoriai ir bendradarbiai šiomis dienomis susilaukė labai apčiuopiamos pagalbos: redakcijos sudėtį buvo pakviesti dr. ANTANAS MUSTEIKIS, profesorius sociologas iš D'Youville College Buffalo, N. Y., ir teisininkas VYTAUTAS VAITEKŪNAS iš New Jersey. Jie sutiko parengti po žymią dalį trečiojo tomo temų.

Birželio 20 d. enciklopedijos redakcijos posėdyje buvo sudarytas atitinkamas naujas temų pasidalinimo planas, pagal kurį siekiama visus trečiojo tomo tekstus užbaigti iki lapkričio pradžios, kad trečiasis tomas galėtų būti spausdinamas ateinančių 1973 metų pradžioje.

• VARĖNOJE susideginusio jaunuolio pavardė iki šio laiko nežinoma, nors apie patį jo susideginimo faktą rašė Amerikos ir Europos spauda.

LAKŪNO STASIO DARIUS DIENORAŠTIS

Muziejuje Kaune S. Dariaus dienoraštis, rašytas 1932 - 1933 m. Dienoraštis rašytas specialioje didelio formato užrašų knygutėje - kalendoriuje lietuviškai, rašalu ir pieštuku. Tuo laiku, kai Darius kartu su lakūnu Stasiu Girėnu rengėsi skristi per Atlanto vandenyną, jie tikėjosi, kad žygis laimingai pavyks, tačiau pergyveno įvairių sunkumų. Dienoraštis glaustomis pastabomis, rašytomis kiekvieną dieną vakare, atspindi visą ruošimąsi skristi.

Savo skridimu Darius visų pirma siekė aviacijos pažangos. Jam buvo svetimas garbės ir asmeninės naudos troškimas. Dienoraštyje 1932/VII/30 d. Darius rašė: "Skaičiau žinią apie Baltrūno rengimąsi skristi per Atlantą dar šiais metais. "Naujienose" skelbiama, kad jis tikisi Atlantą perskristi net per 7 valandas. Jei žinia tikra ir jei minėtas lakūnas tikrai mano skristi, galima tiksveikinti ir linkėti jam pasisekimo".

Darius iš pradžių tikėjosi susilaukti reikiamos finansinės paramos. Tačiau rengtosios aviacijos šventės davė nedaug pelno. Drąsuoliai lakūnai nesusilaukė aukų ir iš turtingų biznierių. Karčia ironija skamba 1932/XI/3 dienos įrašas: "Aplankome kelioliką verslininkų (biznierių) pasekmės blogos." Gruodžio 23 dieną Darius užsirašo: "Sužinojau, kad "Standard Oil" bendrovė

(priklausanti Rokfelerių šeimai) neremia jokių lakūnų, tad reikės mokėti už kiekvieną galoną gazolino.

Dienoraštis atspindi erškėčiuotą kelią, taupant kiekvieną dolerį, negalėjimą įrengti lėktuvo taip, kaip lakūnai norėjo.

1932/IO/28 d. Darius rašo: "Vykstam miesto aeroportą, kur aplankom T.A.C. motorų taisymo dirbtuves; įsitikinau, kad darbas gerai atliekamas. Jei mums teks su senuoju motoru skristi Lietuvon, tai pataisysim jį T.A.C. dirbtuvėse." Tuomet dar nebuvo lėšų įsigyti naujam varikliui, ir Darius buvo priverstas galvoti apie tai, kad teks pakilti į kelionę su senuoju.

Lėšų stoka vertė dažnai susimąstyti apie tai, kad gali tekti skristi neperstatytu lėktuvu. Būdingas šia prasme 1932/12/10 d. užrašas: "Su Belanka ir pardavimo skyriaus vedėju Aštonu ilgai šnekamės apie skridimą Lietuvon. Sužinau iš Belankos, kad ir dabartiniam stovy mūsų lėktuvas (t.y. dabartiniai sparnai) tinka tam tikslui; tik, be abejonės, negali prilygti tam tikslui padirbtiems sparnams."

Kaip neįgyvendinamą svajonę, Darius 1932/12/13 d. pasižymi: "Radijo prietaisų dirbtuvėse Boonton, N.Y. pasikalbu su Parksui; mandagus ir nuoširdus vyras, daug papasakoja apie radijo naudojimą mūsų skridimui."

Neturėdami pakankamai lėšų, lakūnai turėjo įsigyti beveik visus vartotus skridimui reikalingus prietaisus. 1932/IO/29 d. Darius rašo: "Paš Jugelį pirkom greičio žiedą motorui; tai yra žiedas išlyginti oro srovėms - sukuriamas apie fiuzeliažą. Su-lygta 40 dolerių vietoj kainos 120 dolerių." 1932/II/14 d. Darius pažymi: "N.A.T. pirkom var-totą indukcinį kompasą už 40 dol. (naujas - 750 dol) Džiaugiuos geru pirkiniu."

Dienoraštis ryškiai atspindi priežastis, kurios privertė Darius ir Girėną leistis į kelionę "lekiančiu karstu". Lėšų stoka, abe-

jingumas skridimui, spaudos neslėpiamas priešiskumas lakūnams - visa tai vertė Darius ir Girėną rizikuoti savo gyvybe aviacijos pažangos vardan.

DARIUS

Dariaus dienoraštis - ne vien tik svarbus šaltinis pažinti lakūnų rengimąsi skristi, bet taip pat ir dokumentas, bylojantis apie šviesias lakūnų asmenybes.

NEUŽMIRŠKIT LIETUVOS

Reikia pasidžiaugti, kad lietuviai kariai raudonojoje masėje pirmąją kariniame moksle, nors rusas komunistas dažnai jį laiko žemesniu. Jų kasmet iš mūsų žaliųjų sodybų ir gražių miestų patenka į karinę tarnybą net virš 34 tūkstančių, jie išskirstyti plačiojoje Rusijoje. Mes gerai žinom, kad lietuvių žuvo Sibire Kinijos pasieniuose, o taip pat ir Čekoslovakijoje, kai jaunimas degino sovietų tankus Pragoje 68 m. Nulenkiame galvas ir tiems kurie Kaune buvo slapta net nei jų artimiesiems nepranešant, palaidoti. Lietuvis karys anapus priverstas aukoti savo gyvybę prieš pusę.

Lietuvoje yra tik vieną radiotechnikos karininkų mokykla Vilniuje. Karo mokyklos vadovas rusas gen. mjr. L. Logvinovski. Vasarą buvo tos mokyklos išleistuvės, tarp 19 pirmaujančių karininkų buvo ir šių lietuvių pavardės: Jonas Kvietkauskas, Algirdas Tareševičius, Bronius Vasiliauskas, Sigitas Paškauskas, Vytautas Bagdonavičius ir Jokūbas

Žukauskas. Kiti pirmąjį jantieji rusai, net pirmūnais pavadinti. Išskilmės vyko rusų kalboje, tik kompartijos sekr. A. Barkauskas tarė: - Kariūnai, palaikykite glaudžius ryšius su Lietuva, kur bebūtų atliekama karinė tarnyba, neužmirškite, jog karininkais jus tapot Lietuvos sostinėje. Iš tokio nuoširdaus prašymo, peršasi išvada, kad lietuviams karininkams nebus įmanoma pasilikti Lietuvoje. Jų greičiausia laukia Kinijos pasienis ar kitą kurį tolimą Sovietų imperialistų vietovę. Ypač dabar, kai Brazilskai lėktuvu pabėgo ir S. Kudirka bandė laisvės prašyti Amerikoje, lietuvių kariai ypatingai bus sekami. Lietuvis Sovietų kariuomenėje lengvai slap-tųjų seklių atpažįstamas, nors ir gražiausiai kalbėtų rusiškai. Tikėkime, kad atėjus rimtam momentui, lietuvis karys nepabėgs milijoninių armijų, vyks atgal į Laisvą Lietuvą su ginklų kelią skindamas, kaip atsitiko 1917-19 m.

KANADOS PARAMA TAUTINĖMS ORGANIZACIJOMS

Finansinės paramos skirstymas pagal federalinės valdžios daugiakultūrinę programą tebevyksta. Įvairioms etninėms organizacijoms skirtos sumos bus paskelbiamos kas keli mėnesiai. Artimiausiai paskirstymų

grupei prašymus reikia paduoti iki rugsėjo mėnesio pradžios. Iš viso, prašymus paduoti galima bet kada.

Lietuvių veikėjai turėjo proga, plačiau išsikalbėti su atsakingais pareigūnais. Lietuviai raginami paduoti kiek galima daugiau projektų - prašymų. Buvo patariama, kad prieš prašymą, paduodant verta pasitarti su artimiausiu Pilietybės Skyriaus vadovu. Kartais kelių žodžių ar sakinio pakeitimas gali prašymą padaryti priimtinu. Bendruomenės Valdyba šiuo reikalu mielai patarpininkautų bet kuriai Apylinkei ir kiekvienai lietuviškai organizacijai. Asmeniškai projekto įteikimas irgi gali būti naudingas. Yra svarbu gauti palankų Pilietybės Skyriaus Vedėjo įvertinimą.

Yra pagamintos prašymų formų ir prašymo pildymui raštų kopijas, kurias pasiūsi kiekvienai prašiusiai Apylinkei ar organizacijai. Ten gana smulkiai nusakoma kokio pobūdžio projektai yra priimtini ir kokie ne. Projektai surišti su švietimu dar nėra priimtini. Gi teatrinės grupės, chorai, tautinių šokių grupės turėtų paramą gauti, ypač atskiriems projektams ar parengimams.

ETIOPIJOS imperatorius Haile Selassie vizituoja Jugoslaviją.

VISKAS ENCYCLOPEDIA LITUANICA'!

Leidžiant LIETUVIŲ ENCYCLOPEDIJĄ buvo įmanoma šiaip taip verstis vien iš prenumeratos mokesčio: vieno išleisto tomo prenumerata įgalindavo leisti sekantį tomą. Su ENCYCLOPEDIA LITUANICA yra kitaip. Nors ir buvo dėta labai daug pastangų, bet toli gražu nesusidarė tiek prenumeratų, kad būtų užtikrintos bent pačios kukliausios sąlygos jos leidimui. Jau 1-ji tomas išleistas, aiškėjo, kad vargu ar įsigyvens LIETUVIŲ ENCYCLOPEDIJOS praktika. Tačiau dirbame toliau ieškodami išeities. Štai, to tikslo - prenumeratų padaugėjimo - siekdami, pereitą kovo mėn. kreipėmės į ENCYCLOPEDIA LITUANICA prenumeratorius prašydami, kad kiekvienas surastų bent vieną naują ENCYCLOPEDIA LITUANICA prenumeratorių. Deja, atsiliepiamas buvo neįtikėtinai mažas.

Vis dėlto vilties prarasti nenorime. Dar kartą bandome belstis į visų lietuvių duris tiekėdami, kad gal kiti LIETUVIŲ ENCYCLOPEDIJOS leidyklos leidiniai pagelbės toliau leisti ENCYCLOPEDIA LITUANICA.

Štai, sandėlyje dar turime įvairių LIETUVIŲ ENCYCLOPEDIJOS leidyklos leidinių, kuriuos norime parduoti už aukščiausią pasiūlytą kainą. Skelbiame išpardavimą, kuris tęsis nuo š.m. gegužės 1 iki birželio 30 d. Po birželio 30 d. atsakysime į gautus pasiūlymus.

1. LIETUVIŲ ENCYCLOPEDIJA, 36 tomai, kaina \$299.00, siūlau \$.....
2. VINCO KREVĖS RAŠTAI, 6 tomai..... kaina \$25.00, siūlau \$.....
3. B. Kviklys, MŪSŲ LIETUVA, 4 tomai.. kaina \$42.00, siūlau \$.....
4. K. Jurgėla, LIETUVOS SUKILIMAS 1862-64 METAIS, 720 psl. kaina \$10.00, siūlau \$.....
5. A. Kučas, AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJA 639 psl. kaina \$10.00, siūlau \$.....
6. B. Raila, DIALOGAS SU LIETUVIAIS 560 psl. kaina \$7.00, siūlau \$.....

O vienuolika kitų leidinių: P. Andriūšo raštų I t., J. Balio - Lietuvių dainos Amerikoje, J. Šešplaukio - Nemarioji žemė, L. Dambriūno - Lietuvių kalbos veiksmazodžių aspektai, St. Santvaro - Atidari langai ir Aukos taurė, A. Vaičiulio - Gluosnių daina, A. Rukšos versta Enėjdė, V. Šlaito - Eilėraščiai, A. Kutkaus - Dainininko dalia, Lietuvos žemėlapis - kaina \$38.00, siūlau \$.....

Pavardė ir vardas

Adresas

Šią atkarpą prašome išsikirpti ir, pasirinkus norimą leidinį bei pa-
žymėjus siūlomą kainą, atsiųsti leidyklai: LIETUVIŲ ENCYCLOPEDIJA,
395 W. Broadway, P.O. Box 95, So. Boston, Mass. 02127.

P pinigų iš anksto siųsti nereikia.

ŠVENTOJI ties Anykščiais

PRIEŠ 50 METŲ

PETRAS LELIS

Žmonės išsigandę bėgioja į visas puses kaip skrusdėlyne ir nežino kur dėtis. Ir aš su dviem lagaminais rankose, šlubuodamas bėgu nežinau kur o žmona su vaikais ramiai eina paskui ir šaukia man "mesk tuos čemodanus". Klek vieną akimirką galėjo pradėti kristi bombos ir musten palaidoti, bet mūsų laimei jos nekrito. Iš tos pat Irving knygos paašškėjo kad tą naktį RAF 350 lėktuvų grupė buvo gavusi tokį įsakymą: "Tonight your target is to be Chemnitz - to finish off any refugees who may have escaped from Dresden".

Lėktuvai negalėjo išmesti bombų delto kad miestas buvo padengtas storais debesimis ir jie negalėjo surasti taikinių.

Persedę Chemnitze į kitą traukinį, rytą atvažiavom į Reichenbachą (Tiuringijoje) kur buvom numatę apsistoti. Mus nuvežė į Miesto mokyklą, patalpino antrame aukšte, davė matracus pasitiesti ant grindų ir skania sriubą pietums. Guliu ant grindų, galvoju apie pergyventas baisybes ir atsiminiau - juk šiandien vasario 16 d. - į koki vargą mes lietuviai patekom palikę savo tėvynę. Čia radosm jauną lietuvių porėlę - Milevičius iš Palangos. Sužinojau iš jų kad už 10 km Greize gyvena daugiau lietuvių. Vieną dieną, nors

dar šlubuodamas, nukeliavau ten. Eidamas per kaimus daug kur mačiau maršuojančius senukus ir jaunikius - tai paskutinė Fueh-viltis - "Volkssturm". Greize radau inžinierius: Novickį, Šalkauskį, Švipą ir Dragašių su šeimomis. Jie gyveno viename name. Man pagailo Novickienės kurios vargas buvo didesnis - ji bėgo iš Lietuvos būdama prirakinta prie kėdės. Pasiguodę savo bėdomis vėl paršlubavau namon. Jau ir pinigų pritrūkom - nebeturim už ką maistą ant kortelių nusipirkti. Nuėjęs pas burmistrą gavau 500 markių paskolą Krupo sąskaiton. Mokykloje gavom veltui tik sriubą ir duoną bet tiek mažai kad visą laiką buvom alkani. O kasdien po kelius kartus bėgiojimas į slėptuvę, alarmų metu, labai išvargino. Nebepakęsdami bado, vasario 28 d., kartu su Milevičiais, išvykom traukiniu į Bavariją turėdami tikslą pasiekti Kempten.

Atvykus naktį į Lichtenfels, traukinys toliau nėjo - turėjom čia nakvoti. Nakvynės name, netoli stoties radome bent 20 lietuvių tai čia ir pasilikom ilgesniam laikui. Su savais žmonėmis vargas bus lengvesnis.

KETURIOLIKOS ŠVENTŲJŲ GLOBOJE

Lichtenfelso burmistras perkėlė mus, apie 50 pabėgėlių, į kaimo mokyklą - už 3-jų km. nuo miesto. Gulėjom vėl ant šiaudų ir maitinomės iš skurdžių maisto kortelių. Bet čia buvo ramiau - nesigirdėjo alarmų ir nereikėjo bėgti į slėptuves. Aplinkui buvo gražios apylinkės - vienoje pusėje kalne, Banz piliis o kitoj pusėj kalnai apaugę gražiu mišku matėsi du balti renesanso bokštai - tai garsus Bavarijoj bažnytkaimis Vierzehnheiligen (keturiolika šventųjų). Išgirdęs kad ten gyvena lietuviai -ėjau pasiteirauti. Vingiuotasis kelias per mišką kilo vis aukšty, kaskart atidarydamas gražesnius vaizdus. Stebėjau si nepaprasta ramybe - atrodė lyg čia tikrai

šventieji gyvena. Pačiame viršuje mišku apsuptoje aikštėje stovėjo garsioji bazilika o aplink jos keletas dviaukščių namų, su krautuve ir restoranu. Nustebau radęs čia gyvontant apie šimtą lietuvių kurių tarpe buvo muzikai St. Sodeika, J. Strolia, baletmeisteris Ambrazas ir režisierius G. Velička, - taigi visas teatras. Jie čia įsteigė dainų ir šokių ansamblį - suorganizavo chorą, šokėjų grupę ir su jais repetavo "Atsisveikinimą su tėvyne". (Tas ansamblis vėliau ruošė koncertus vokiečių publikai ir amerikiečių kariams ir buvo vadinamas Tautiniu Ansambliu). Gyvenimas atrodė kaip rojū ir karas nebuvo jaučiamas - girdėjosi tik lietuviškos dainos ir šokiai. Nors visos patalpos užimtos bet tų kelių namų šeiminkė vokiečių, sutiko mano keturių asmenų šeimą kaip nors sutalpinti. Grįžęs į mokyklą pasiskolinu ratukus ir susikrovęs savo mantą atsistumėm gyventi pas "šventuosius".

Mus apgyvendino dideliame kambaryje kartusu muz. Strolios šeima. Kambarį persitvėrėm antklodėmis, bet sugulus Strolia ilgai pasakodavo anekdotus ir įvairias istorijas kol užmigdavau. Jis buvo visada linksmas nusiteikęs ir mokėjo kitus pralinksminti. Jo vaikai Faustas ir Herkulis mokėsi muzikos ir kasdien čirpindavo smulkais. Vyresnis sūnus Vytautas gyveno kitur. Jie visi trys tevo išmokyti, tapo muzikais - dabar gyvena USA. Per pamaldas bazilikoje giedodavo lietuvių choras o kai Velička užtraukdavo baritonu solo, tai visa publika atsigręždavo į vargonus. Vokiečiams tai buvo nepaprastos iškilmės ir išėję iš bažnyčios sakydavo: wunderschoen, - niekas, niekada čia taip gražiai nedainavo. Artinantis frontui ir pradėjus gausti patrankoms porą naktų nakvojom rūsyje po baziliką - keturiolikos šventųjų globoje. Pagaliau, gegužės 2 d išlindę iš bazilikos rūsio pamatėm pirmus amerikiečius

Nukelta į 7 psl.

LIETUVA, LATVIJA IR ESTIJA D.BRITANIJOS UŽSIENIŲ REIKALŲ MINISTERIJOS DOKUMENTUOSE

S: Mes čia taip pat turime savo viešąją opinią, ir būtų baisu, jeigu būtų sužinota, kad D. Britanija nėra pasiruošusi mus paremti mūsų sienų Baltijos valstybėse klausimu.

E: Bet juk nieko panašaus nėra sutartyse, nei padėtis nėra tokia.

S: Jeigu mūsų žmonės sužinotų, kad po tiek aukų D. Britanija, mūsų sąjungininkas, atsisako paremti Sov. Sąjungos pretenzijas, jie tikriausiai įvertintų tas sutartis, kaip gabalą popieriaus.

E: Nemanau, kad tai yra teisingas aiškinimo būdas. Aš niekad negirdėjau apie tas sienas, kol ne atvykau čia, ir negaliu sutikti su jumis, nepasitaręs su savo vyriausybe, dominijomis ir Amerika. Bet tai nekliudo būti mums lojaliais sąjungininkais ar daryti viską pagelbėti jums nugalėti vokiečius.

S: Apskritai paėmus, jūs buvote painformuotė, negalindė duoti jums atsakymo tuoj pat ir pradi dviem svarbiais klausimais: karinio bendradarbiavimo ir pokarinio atstatymo, įskaitant sienų klausimą. Jeigu bendrasis Europos sienų klausimas yra sunkus išspręsti, tai bent sovietų sienų klausimas yra kitokios kategorijos.

E: Visuomet, kaip jūs žinote, buvau gerų santykių tarp mūsų abiejų kraštų šalininkas, bet mūsų krašte ministerio teisės yra ribotos, ir aš negaliu įvertinti savo krašto į jūsų pasiūlymus, nepasitaręs su savo vyriausybe, dominijomis ir JAV.

S: Aš nekaltinu tamstos ar tamstos pažiūrų ir puikiai žinau tamstos norus pagerinti santykius tarp mūsų kraštų. Nenorėčiau kaltinti ir britų vyriausybės, bet stebiuosi, kad mūsų sąjungininkai negali mūsų paremti.

E: Paimkime Kanados pavyzdį ir Lenkijos - Rusijos sienų klausimą. Kanada atsiuntė mums šimtus tūkstančių kareivių padėti mums kare, ir jeigu jie rytoj išgirstų, kad aš, nepasitaręs su jais, sutikau Lenkijos - Rusijos sienų klausimu, jie turėtų visiškai teisę pareikšti griežtą nepasitenkinimą. Joks ministras, kuris taip padarytų, negalėtų išsilaikyti ilgiau kaip dvidešimt keturias valandas.

S: Aiškus dalykas, aš nenoriu reikalauti iš tamstos negalima ir visiškai įsivaizduoju tamstos pareigų ribas, bet aš kreipiuos į britų vyriausybę ir esu iš tikrųjų nustebintas. Aš galvoju, kad Atlanto Charta yra nukreipta prieš tuos, kurie siekia viešpatauti pasaulyje. Bet dabar atrodo, lyg tai yra Charta, nukreipta prieš Sov. Sąjungą.

E: Ne, jokių būdu ne taip. Čia tėra tik tam tikrų nuomonių reiškimas dėl jūsų sienų ir dėl ma-

S: Kodėl mūsų sienų atstatymas nesiderina su Atlanto Charta?

E: Aš tai niekada nesakiau.

S: Kai jūs pasižadėjote Amerikai, mes nebuvome jūsų sąjungininkai, ir mūsų santykiai tada buvo visiškai kitokie. Tuo laiku britų ir prancūzų vyriausybės ruošėsi teikti pagalbą Suomijai, kovojančiai prieš Sov. Sąjungą. Dabar jūs esate karo stovyje su Suomija.

E: Ir tai padarėme, kad patenkintume jus.

S: Taip, tai aš suprantu, bet padėtis dabar yra pasikeitusi.

E: Jeigu jūs norėtumėt sienų, kurios egzistavo 1939 metais, prieš prasidedant karui tarp mūsų ir Vokietijos, tai nebūtų jokių sunkumų, bet dabar jūs norite sienų, kurios įvairiose vietose skiriasi nuo 1939 m. sienų. Aš tai pasižymėjau ir pranešiu savo vyriausybei, bet nematau, kokių būdu tos sutartys, kurias siūlome pasirašyti, pasunkins mums duoti jums pageidaujamą atsakymą.

S: Atrodo, kad aš turėsiu su kepure rankoje ateiti.

E: Visai ne, aš ne taip suprantu. Šie dokumentai yra visiškai lygūs, ir juose nėra ko nors panašaus, lyg kad viena šalis atiduotų ką nors kitai.

MOLOTOVAS: Mes kalbame apie bendruosius tikslus kare ir dėl ko mes kariaujame. Dėl vieno tų svarbiųjų tikslų - mūsų vakarinių sienų - mes neturime D. Britanijos pritarimo.

EDENAS: Čia klausimas eina ne dėl pritarimo ar nepritarimo. Praėjusią naktį pirmą kartą išgirdau apie sienas, kurias jūs manote, kad turėtumėt turėti. Tai yra techniškas klausimas, kaip p. Molotovas, būdamas užs. reikalų ministru, galėtų įsivaizduoti, dėl pritarimų, kuriuos mes turime gauti. Joks anglų užs. reikalų ministras per paskutinius 200 metų nėra tai padaręs, ką jūs reikalaujate, kad aš padaryčiau.

MOLOTOVAS: Tai yra klausimas, dėl kurio turi nusistatyti britų vyriausybė, ne tamsta.

NEPRIKLAUŠOMA LIETUVA

kurie sėdėjo savo džipuose, prie bažnyčios. Sveikiname juos, džiaugiamės, bet sunkiai susikalbame. Pamatę kad čia yra gražių lietuvių, kitą dieną jie atsivežė tris kareivius, kurie kalbėjo lietuviškai (Amerikos lietuviai). Tada suėjus į salę prasidėjo tikroji pažintis, kalbos ir vaišės. Mūsų vargas pasibaigė – pasijutom laisvi. Bet amerikiečiai ilgai nebuvo. Jie pavedė Lichtenfeldą valdyti francūzams o patys nusivijo paskui besitraukiančius vokiečius. Francūzai įsteigė savo komendantūrą ir valdė per vokiečių Burmistrą, kurį jie paskyrė. Pradėjom ieškoti būtu kur galėtume pastoviai apsigyventi, bet vokiečiai gyventojai nenorėjo auslaenderių priimti.

Mokėdamas francūzų kalbą nuėjau į komendantūrą pasiskusti kad vokiečiai mūsų nepriima. Besikalbant su dežuruojančiu kareiviu, išėjęs iš savo kabineto jaunas komendantas klausia ar aš francūzas. Atsakiau, ne, tik studijavau Prancūzijoje. Jis susido-

mėjo ir paklausė, kur, kada ir ką studijavau. Kai jam viską paaiškinau jis pakvietė į kabinetą, prašė atsisėsti, ir pasiūlęs cigaretę sako: Juk ir aš iš Caen ir mokinaus tame pat institute o mano tėvas buvo ten profesorium. Paklausus kaip jo pavardė atsakė: Navet. Nustebau, nes puikiai tą profesorių prisiminiau, nors buvo praėję 15 metų. Jis papasakojo, kad tėvas miręs jau prieš karą, universitetas ir pats miestas sugriauti.

Kai išsikalbėjome jis paklausė kokiu reikalu čia atėjau. Pasisakiau kad noriu gauti butą bet vokiečiai nenori išnuomoti. Jis sako: Gerai, – Pasirink mieste geriausią nacio butą o aš duosiu Burmistrai parėdymą jūsų šeimą ten įkurti". Pasirinkau penkių kambarių nacio butą atskirame name ir Burmistras mus nuvedęs ten – apgyvendino. Tame bute viskas buvo palikta – baldai, rūbai, indai lygiai kaip mes palikome savo butus Lietuvoje. Nacis Puchtler buvo pabėgęs, bet jo žmona ateidavo pas mus. Ji buvo patenkinta kad mes užėmėm tą butą o ne pravažiuojantieji amerikoniai.

Kareiviai, kurie pagyvenę vokiečių būtuose paprastai daug ką sunaikina. Bet mes tame bute gyvenome tik tris mėnesius.

Dauguma lietuvių jau buvo išvažinėję į stovyklas, – Lichtenfelse likome tik keturios šeimos, – Dr. Tercijonai, Strolis ir Milevičiai. Prancūzų komendanturai išvažiavus, administravimą vėl perėmė amerikiečiai. Dabar vokiečiai pasidarė drąsesni ir mums buvo nebejauku su jais gyventi.

1945 m. rugpiučio 16 d. išnuomojom didelį sunvežimą ir mes keturios šeimos išsidanginom į Hanau stovyklą. Mūsų senas pažįstamas iš Panevėžio teisin. K. Grigaitis buvo stovyklos komendanto padejėju. Jis padėjo mums ten įsikurti. – apgyvendino viename kareivinių bloke prie vartų kur tebestovėjo ir stulpas su liktarna... Beliko mums tik uždainuoti:

Vor der Kaserne vor dem grossen Tor
Steht eine Laterne steht sie noch davor...

Taip pradėjom trijų metų lūkesčio, vilties kartais ir džiaugsmo dienos vokiečių kareivinėse.

CANADA
MacKasey, Kanados imigracijos ministeris kreipėsi į visus imigracijos pareigūnus, nurodydamas, kad į sunkumus patekę naujai atvykę įvairių tautų asmenys būtų atsargiai traktuojami ir jų padėtis turi būti pilnai išaiškinta. Šis ministerio žygis surištas su lenkų kilmės jaunos moters Alicijos Wiercoch savižuvyste. Tą dieną, kai ji turėjo būti iš Kanados

deportuota, ji priėmė nuodus ir mirė. Tai padarė slėgantį įspūdį daugeliui naujų ateivių. Dabartiniu metu esama arti dvylikos tūkstančių naujų ateivių, kurių teisinė padėtis Kanadoje turi būti artimiausiu laiku išaiškinta.

MONTREALIO meras Drapeau nesfryžta palengvinti pensininkams viešojimo susisiekiimo premونیų – autobusų ir traukinių naudojimą. Kaip žinia, kitur, sakysim New Yorke

pensininkai moka tik pusę kainos už važinėjimus nedarbo valandomis.

MONTREALIO miestas nusprendė pagriežtinti maisto gamybos priežiūrą, jo įpakavimą ir transportaciją. Išdirbtos naujos tikslesnės taisyklės, kaip maisto produktai turi būti gaminami, parengiami ir patiekiami vartotojams. Iki šio laiko buvo skundų, kad prasilenkiama su higienos taisyklėmis. O tai

neigiama atsiliepdavo į Montrealio gyventojų sveikatą. Einant naujomis taisyklėmis bus griežčiau prižiūrimos maisto krautuvės ir restoranai. Tarp kitko bus uždrausta pardavinėti maisto produktus, einant nuo durų. Tik vaisiai ir daržovės bus pardodami sena tvarka.

AR GALI VIRUSAI SUKELTI PSICHINES LIGAS?

Pasigirdo nuomonių, kad kai kurios psichinius sutrikimus galinti sukelti

virusinė infekcija. Anglų mokslininkas Dž. Klioberis su savo bendradarbiais pranešė; kad 13-os agresyvių psichinių ligon kraujyje jie aptikę daug pūslėtosios dedervinės viruso antikūnių, o 14-os neagresyvių – kur kas mažiau. Tyrinėtojai mano, kad psichiniai sutrikimai gali atsirasti, virusinei infekcijai pažeidus smeginis. Infekcija galima nepastebimai persirgti vaiko amžiuje. Bandymo rezultatai iš tikrųjų įdomūs,

EDENAS: Jeigu net mudu kartu su ministru pirmininku būtume čia, mes vistiek negalėtume duoti jums tokio atsakymo. Čia eina klausimas dėl patenkinimo Sov. Sąjungos reikalavimų. Mes kartu su savo dominijomis kovojame kaip viena šeima ir todėl turime pasitarti su jomis.

STALINAS: Praėjusią naktį diskutavome visos Europos žemėlapyje, ir tai, be abejo, buvo naujas ir komplikotas klausimas, ir todėl mes nereikalavome, kad tamsta sutiktum su mūsų pažiūromis, ir sutikome, kad tas klausimas būtų referuotas jūsų kabinetui, bet Sov. Sąjungos vakarinių sienų klausimas priklauso visai kitai kategorijai ir todėl turėtų būti lengvai tarp sąjungininkų išsprendžiamas.

EDENAS: Sutinku, aiškus dalykas, kad jis yra kitokios kategorijos, bet vistiek tas klausimas yra susijęs su Europos sienomis ir yra komplikotas, ner jos prasideda nuo Suomijos ir Baltijos valstybių šiaurėje ir eina iki Rumunijos pietuose. Aš negaliu nieko daugiau pasakyti ir pranešiu šį dalyką savo kabinetui. Kaip galėčiau sutikti, pavyzdžiui, dėl Lenkijos – Rusijos sienos, nė žodžio pirmiau nepasakęs lenkam?

S: Lenkų sienos klausimas paliekamas atviras, ir aš nereikalauju, kad dėl jo sutiktumėt dabar. Kas mane labiausiai domina, tai padėtis Suomijoje, Baltijos valstybėse ir Rumunijoje. Kai dėl Lenkijos, tai aš turiu vilties, kad mes tarp mūsų trijų galėsime pasiekti susitarimo. Apskritai paėmus, mes galvojame laikytis Curzono linijos su kai kuriais pakeitimais. Bet mums svarbu žinoti, ar mums teks kovoti taikos konferencijoje dėl savo vakarinių sienų.

E: Aš tikrai tikiuosi, kad ne. Dėl Lenkijos, aiškus dalykas, mes visuomet būtume laimingi, jei-

gu padarytume viską, ką galime, kad pasiektume susitarimo. Dėl sienų mes norime sutarti prieš taikos konferenciją, bet dabar dar per anksti, ir man atrodo, kad nebus per daug, jeigu prašysiu leisti man patarti su atitinkamais asmenimis dėl šio svarbaus pasiūlymo.

S: Aš visiškai suprantu tamstos padėtį, kad tamsta negali duoti man galutinio atsakymo.

E: Atsiprašau, kad atrodau nesukalbamas. Aiškus dalykas, aš nenorėčiau tokiu būtu, bet pagal mūsų konstituciją tokia yra mano padėtis.

S: Aš aiškiai tai matau.

Nesusitaręs tą naktį, Edenas vedė toliau derybas su Stalinu naktį iš gruodžio 18 į 19 dieną. Britų užs. reikalų ministeris bandė surasti formulę, kuri leistų ginčytinus klausimus atidėti vėlesniam laikui. Tačiau Stalinas ir tą naktį reikalavo, kad D. Britanijos vyriausybė pripažintų 1941 metų sienas. Edenas ir vėl kartojo, kad jis negali sutikti dėl sienų, nes susitaręs su dominijomis ir JAV. Molotovs įrodinėjo, kad Britanijai, sutikusiai su Rusijos reikalavimais, būsią žymiai lengviau tartis su Amerika. Stalinas kietai laikėsi savo formulės, kiek tai susiję su „Sov. Sąjungos teisėmis į 1941 metų sienų pripažinti“.

EDENAS: Deja, šitai aš negaliu priimti.

STALINAS: Tai yra labai apgailestautina.

EDENAS: Bandžiau su tamstomis šiuo klausimu susitarti ir esu pasiruošęs padaryti viską, išskyrus sutikimą dėl galutinių sienų. Aš negaliu tai padaryti, nesulaukęs pažadų, kuriuos esu davęs kitiems, o viltį, kad „gal kurią dieną Molotovs galėsias atvykti į Londoną“.

STALINAS: Labai gaila.

Edenas paaiškino, kad min. pirm. Churchillis šiuo metu yra pakeliui į Ameriką, todėl sunku dabar gauti kabineto nuomonę šiuo klausimu. Tuo pat metu Edenas painformavo savo kabinetą apie kliūtis, kurios iškilo sutarčiai su rusais pasirašyti.

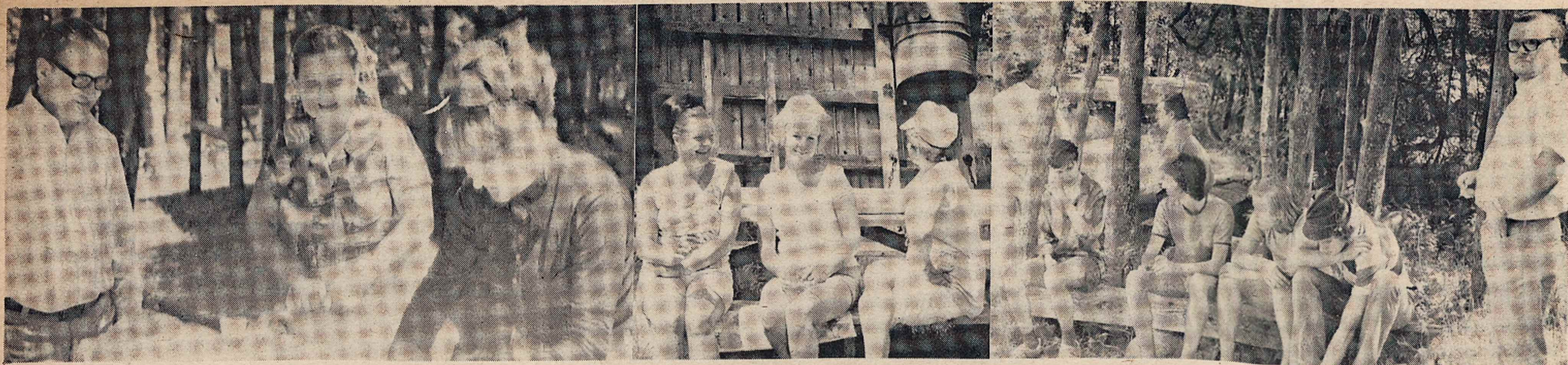
Vicepremjeras C. Attlee sukvietė kabinetą Edeną pranešimui apsvarstyti. Kabinetas sutiko su Edeną mintimis ir išsiuntė dėl to telegramas Churchillui ir Edenui.

Gruodžio 20 d. Attlee gavo atsakymą iš Churchillio, kuris pasakė, kad rusų reikalavimai prieštarauja Atlanto Chartai ir kad D. Britanija negali sudaryti jokios sutarties, slaptos ar viešos, dėl sienų, nesusitarus su Amerikos vyriausybe:

„dar neatėjo laikas svarstyti sienų klausimui, kuris gali būti išspręstas tik taikos konferencijoje, kai mes būsimė laimėję karą... Vien tik tai noras turėti sutartį, kuri galėtų būti paskelbta, neturėtų verstis mus duoti neteisingsus pažadus... Rusai vistiek privalo kovoti dėl savo gyvybės, ir jie yra mūsų išlaikomi stambia pagalba, kurią mes su skausmais surinkome ir kurią ištikimai teiksime“.

Edenas turėjo dar du pasikalbėjimus su Stalinu, ir gruodžio 20 d. buvo sutarta sutarčių pasirašymą atidėti. Paskutinis posėdis įvyko gruodžio 22 d., ir jame buvo kalbėta vien tik karo klausimais. Nors „1941 metų sienų klausimu“ ir liko nesutarta, britų sluoksniuose buvo manoma, kad derybos buvo naujdingos. Per jas buvo užmegzti asmeniškai santykiai su Stalinu. Paskutiniame posėdyje Edenas pareiškė, kad „gal kurią dieną Molotovs galėsias atvykti į Londoną“.

Bus daugiau.

„NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS GEGUŽINĖS GRAŽIOS NUOTAIKOS VAIZDAI: iš kairės: B. Kirstukas, M. Kasperavičienė, K. Petrulienė, A. Saviskienė ir dalis jaunimo. Dešinėje stovi J. Maskeliūnas. Nuotrauka J. Šiaučiuo.

GERAI PAVYKUSI NL GEGUŽINĖ

Birželiomėn. 18 d. puikioje p. P. Skruibio vasarvietėje, N. L. gegužinė, praėjo retai pasitaikantis pasisėkimu.

Gražus oras ir populiari vieta sutraukė daugiau 60 automobilių, Svečių tarpe J. Jurėnas ir p. Danių visa šeima buvo atvykę iš Ottavos ir p. Vilutis net iš tolimojo Sudburio.

Nežiūrint tuo pačiu metu keliu kitu subuvimu. Ši kartą į N. L. gegužinę atvyko rekordinis skaičius N. L. skaitytojų, talkininkų ir remėjų.

Ipatingai dalyvavo daug mūsų gražaus jaunimo, kuris užkrete ir kitus savo jaunatvišką energiją. Ši gegužinė buvo susipažinti su nauju NL. Redaktorium J. Petrėnu kuris pirmą kartą buvo matomas Montrealio visuomenėje.

Po veliavos pakelimo ir oficialaus NL. Spaudos Bivės pirmininko L. Girinio-Norvaišos žodžio kalbėjo ir NL. redaktoriai.

Jaukiame pastogės parvėsijoje, veike įvairių gerimų baras kuri be priekaištų tvarkė A. Mylė. Nuolatine ir miela N. L. reme-

ja p. M. Kasperavičienė kaip ir kiekvienais metais šioje gegužinėje tvarkė užkandžių stalą, p. p. A. Urbonavičienė ir G. Kazlauskienė mielai talkininkavo sekmingai loteriją įvykdyti. p. A. Kalvaitis rūpino si muzika.

Visiems, kurie prisidėjo bet kokia talka priklauso nuoširdus Ačiū.

Tuo pačiu metu gegužinėje, šaulių šaudykloje vyko L. K. Mindaugo ir Neringos šaulių kuopų prižinis Kanados Rinktinės šaudymo varžybos. Malonus ir nuoširdus visų šaulių bendradarbiavimas, taip pat be abėjos prisidėjo prie gero NL. gegužinės pasisėkimo. J. Š.

PIETŲ VIETNAMO PADANGĖJ

JAV daliniuose yra nemaža ir lietuvių karių, kurie ten išgyvena įvairius pavojus ir net netenka gyvybės. Pažlūrėkime, kokios nuotaikos jų ten yra: Mes riedame pirmyn, - rašo Jurgis Gliudys, - vietomis stovi šarvuočiai purvini, rudu moliu aplipę tankai. Šalia jų rūko ploni Vietnamo tankistai... atrodo kaip vaikai. Jie lieki, žemi ir smulkūs. Tik arčiau žiūrint, galima matyti kietus jų kūnus ir sugrūbusius veidus. Karas sendina visus: žmones ir - sunki kario būklė ir P.

NL Spaudos Bendrovės pirm. L. Girinis - Norvaiša sveikina svečius, už jo stovi NL red. J. Petrėnas, O. Čerkus ir dalis svečių. Nuotrauka J. Šiaučiuo.

įrankius... Esame smarkiai apsiginklavę. Priešo revolveris, šautuvas, du amunicijos diržai, jaučiamės apsikrovę ginklais, bet jų mums dar trūksta... Tolumoje girdis duslūs karo garsai ir džiunglių tylą panyksta... Prasiveržiame į iškirstą, dumbliną plotą. Matome spygliuotos vielos apsuptus bunkerius, sunkvežimius, keletą artilerijos pabuklų ir karo garsai jau dusina ausis. Pribėga apdriskę ir be marškinų sargai iš bunkerio ir pradaro mums spygliuotos vielos vartus. Atvažiuojame. Prakitais bėga čiukšlėmis... Atsidūstame... Gyvenimi tikrai rizikos momentą, gyvenimo siūlas kiekvieną minutę gali būti perkirptas... Čia prakeiktas purvas ir pavojaus pragaras... Išvada yra aiški - sunki kario būklė ir P.

Vietname, tačiau Amerikos karys jos nebijo, tuo labiau ir lietuviai, tačiau kai čia Amerikos žemėj suka lizdus komjaunuoliams ir NKGB, tai kariai jau parvykę iš Vietnamo, drąsiai rašo į spaudą. Amerikos tauta tyli iki tam tikro laipsnio ir 45 tūkstančiai padėję galvas P. Vietnamo žemėj karių, jų šeimos skaudžiai pergyvena jų netekimą, o ypač stengiamas išvaduoti 1500 patekusių Š.

• POZNANĖJE vyko didelė Lenkijos ūkio ir amatų paroda. Lietuva turėjo savo paviljoną. Taip pat buvo surengta ir Lietuvos diena. Ta proga buvo nuvykusi iš Vilniaus delegacija, kurią priėmė oficialūs asmenys.

IGNACO GUMBAKIO ĮPĖDINIAMS

Prieš Antrąjį Pasaulinį Karą JAV-bėse mirė Ignacas Gumbakis. Yra likę tūkstančiai dolerių, į kuriuos turi mirusiojo tėvai Martynas ir Juzefa Gumbakiai. Jei tėvai būtų mirę, tai teisių į palikimą turi Ignaco Gumbakio broliai ar seserys.

Patys ieškomieji, arba apie juos žinantieji, malonėkite rašyti: Consulate General of Lithuania, 41 West 82 Street, New York, N. Y. 10024.

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS „TALKA“

830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.
antradieniais	10 — 5 v.p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.
penktadieniais	10 — 7 v.vak.
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais „TALKA“ uždaryta.

Mokame už:

depozitus	5%
šėrus ir sutaupas	6%
už vieno metų terminuotus indėlius	6½%
ir virš \$10.0000 - 3 metams	7%
Duodame:	
asmenines paskolas iš	10%
nekiln. turto paskolas iš	8½%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame „American Travelers“ čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$3.400.000.

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS CAPE COD - OSTERVILLE

KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS PLIAŽO — GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

‘AUDRONĖ’

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Atidaroma vasarą nuo BIRŽELIO 24 d. iki RUGSĖJO 15 d. ir jau DABAR priimami užsakymai.

Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ adresu: JANSONAS — AUDRONĖ, P. O. Box 424, OSTERVILLE, MASS. 02655. Tel. (Area 617) 428-8425.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

SKELBKITĖS KANADOS LIETUVIŲ DIENOS

***** LEIDINYJE *****

Skelbimų ir sveikinimų dydžiai ir kainos yra šie:

- Skelbimų — sveikinimų skyriuje:
 - visas puslapis — 8 x 5 colių — \$50.00
 - pusė puslapio — 4 x 5 colių — \$30.00
 - ketvirtadalis puslapio — 4 x 2,5 colių — \$15.00

b) Tokio pat dydžio skelbimas ar sveikinimas tekste kainuoja 20% daugiau.

Kreiptis: P. Adamonis, tel: 722-3545, 256-5355

* KULTŪRINIS PUSLAPIS *

LIETUVIO LYRIKO LIKIMAS

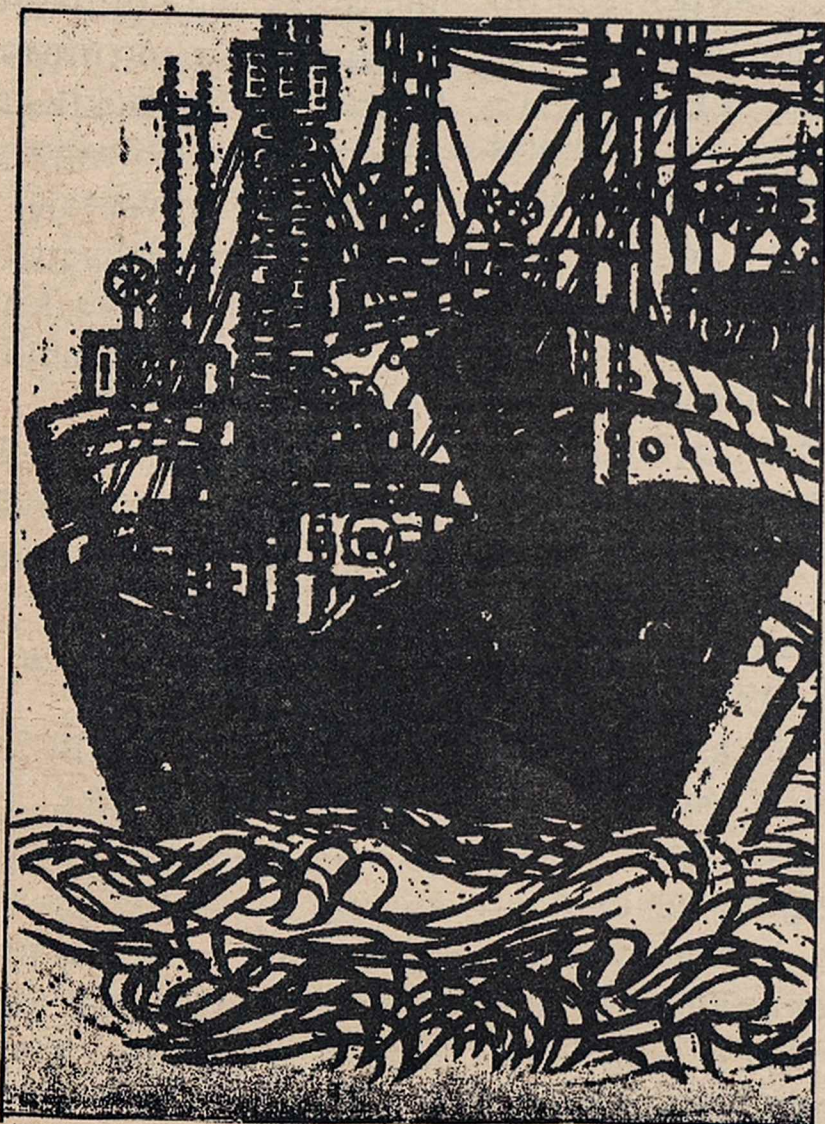
Visais laikais tikėta, kad lyrikas savo kūryboje slepiasi nuo pašalinių įtakų ir dainuoja pati save, savo giliai vidinius išgyvenimus. Atrodė, kad jokios pašalinės įtaigos lyrikui nebaisios. Jis apsaugotas savo dvasinio šarvo kietumu...

Tačiau dabar nebe tie laikai. Pamėgink sakysim dabartinėje Lietuvoje pasilikti lyriku koks anksčiau buvo. Jeigu vieną kitą kūrinį dar gali į viešumą išprausti, nors jis būtų grynai lyriškas, tai jau kiekvienas puikiai supranta, jog lyrikas greit sulauks momento, kada iš jo bus pareikalauta pasisakyti dėl režimui, partijai o svarbiausia valdantiems rūpimu klausimu. Todėl ir matome, jog daugelis grynų lyrikų, savas nuotakas ir švelniuosius išgyvenimus vis dažniau atskiedžia neišvengiamais lyrikai jau svetimais priedais.

Štai kodėl dabartiniais laikais, nors lyrikų dar yra, o reikia tikėtis jų ir ateityje bus, bet grynai lyrinės kūrybos matome vis mažiau ir mažiau.

Dal atsiras kas nors kas pasakys, kad naujos gyvenimo sąlygos panašiai reikalauja, jog taip ir turi būti, kad taip ir reikia. Betgi lyrika visos poezijos pagrindinė gaida, be lyrikos, bet švelniųjų poeto išgyvenimų pažinimo juk darosi liudniau gyventi.

Lyrikos mes visada pasiilgsime. O ypačiai mes lietuviai, kadangi mūsų visa tautinė kūryba pagrįsta kaip tik lyrika. Mūsų liaudies dainos tuo brangios, kad jose neišpasakytai gili lyrika, pagaunanti mūsų širdis ir verčianti mylėti mūsų brangiausią tautinį turtą — mūsų senasias, nepamirštas, dainas.

J. LIOLYS Laivai uosto

V. Jurkūnas

Senutė

ALFOSAS GRICIUS

RUDENS MELODIJA

Nervingai blaškos spalio ugnys
Padangėse naktų gilių
Ir šviečia vedančius rudens bedugnėn
Per negrįžimo lygumas kelius.

Jau vasaros džiaugsmų sudužusios gitaros
Išgesęs veidas ilgis pailsės;
Bet veltui, nes audra atvaro
Lietaus pulkus, ir vėl gitaros tęsiasi giesmė;
Nes mušdamas į paskutinę stygą
Lašų įniršusiom bangom,
Kai krūpčioja laukai primigė,
Fanatiškais akordais skambina ruduo.

Ir antikvariate iškimštieji paukščiai,
Atklystančių iš tolumų palši
Rudens oktavą išiklausę,
Lyg ima vėjo gūsiuos šūript,
Tarytum gąsdintų juos gelmės grasio
Akiračių mirties dejonų užgultų,
Lyg trokštų traukt jie į žemes šiltąsias
Per degančius dangaus takus.

O pasakiškos rudenio čigonės
Laukinių girių vidury
Jau susirinkę po ilgų klajonių
Niūniuoją keistą raudą naktimis.

Ir tamsoje liepsnoja jų akys,
Bėgiodamos šešėliais medžių nutiestais,
Ir lyg neramos juodos upės plakas
Lig žemės driekdamies plaukai,
Kurių bangavime sujunda vėjai
Pamišę, nenumaldomi, girti,
Ir spyggaudami jie užlieja
Pasaulį spalio raudomis.

REQUIEM

(MODERATO CANTABILE)

Nepasikeitė tik Fo, ir viskas tapo
Svetima ir tau ir man.
(Pirmą kart sakau aš: t a u). Pingvinas krito
Snapu žemyn ir dingo tamsoje:
Nes jis žinojo daug daugiau už mus.

Būtis ir Forma — kūnas, tapęs žodžiais,
Vidudienio imperija, rugpiučio naktimis,
Mergaitės kūno teologija ir Gelsominos meile,
Nebesulauks (o gal nelauks?) prisikėlimo:
Gyventi rūšioje Chimerijoje, kur lietūs
Krinta amžinai į skausmo langus,
Kur sniegas satininiais
Batukais niekad neįeina pro duris,
Kur saulė tik legendoj pasirodo
Ir kur lakštingala, — tikrai išiklausyk, —
Rauda ne Jurgiuką šaukdama,
Bet: Viešpatie, o kur aš pasislėpsiu,
O kur aš pasislėpsiu nuo rūstybės Tavo?

Draugystės mafas — baisi artumo praraja,
Šiurpus, beprasmis tolis. Taip. Sunku mums buvo
Vaidinti abejingoje vienatvės
Komedijoje, kurioj atsakymai išduoda,
Kur intelektas nuolat tyko grobio,
Kur gruniamės su pagieža — kaukėti —
Kovos už būvį nuožmumų
Ir gailimės, vėl į save sugrįžę,
Kad negalėjom skausmui atsiverti.

Tiek žodžių liko
Tavo nebuvimui ir vienatvei.

T. Valiaus viniotė iš knygos "Naktigonė"

ADVOKATAS
J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS
J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.
Tel. 871-1430

ADVOKATAS
R.J. Išganaitis, BA, BCL

BIEGA, BEAUREGARD, VALADE & IŠGANAITIS
INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 126.
Tel: 842-1126, namų 674-3364

Dr. V. Giriunienė

Dantų gydytoja
5330 L'Assomption Blvd.
MONTREAL
TEL. 255-3535

Dr. J. Mališka

Dantų gydytojas

1440 St. CATHERINE Street W., Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).

Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-3275
Suite 215, Montreal 109, Que.

Dr. J. Frison, B. Sc., D. C.

Chiropraktikas

1202 St. Joseph Blvd. East
Montreal (kampus de la Roche).
Tel.: 523-3525

Atdara: nuo 9 iki 1 val. ir nuo 4 iki 9 val. vak.

PHARMACIE
Gagnon

ROBERT GENDRON LPH. PROP.

7626 CENTRALE LASALLE

366-9742

ATIDARA NUO 9 VAL. RYTO IKI 11 VAL. VAKARO

VIETA GERAI PASIEKIAMA IR PRIEINAMOS KAINOS.

Dantų gydytoja
DR. A. O. JAUGELIENĖ

1410 Guy St., 1 a. 11 - 12 k.

Tel: 932-6662; namų 737-9681

Decezijoje yra 37 katalikų kapinės, ką darys kitų tautų tikintieji, nėra žinoma, bet lietuviai jau renigia savo planą, stipriai pasipriešinti.

● **NELAIMĖS IR MIRTYS.**

Tragiškai žuvo šešių metų Petras P. Pitpirka, liūdi jo tėvai Jonas ir Donna, jis gimė ir augo Chicagoje. Mūsų garbės konsulė J. Dauzvardienė gavo žinią ir Kalifornijos, kad ten staiga mirė ltn. Dr. J. A. Rautkis - Rudis, Chicagoje mirė Vyt. Elertas, Ter. Veselis, Ant. Baltulis, Cicero šv. Vardo D-jos narys. Giliausi užuojauta visiems netekusiems artimųjų. Jau ilgokai sunkiai serga red. Val. Šimkus, gen. Plechavičius reikalingas globos.

VISI KELIAI Į CHICAGO

Plaukia, skrenda, važiuoja svečiai į Chicago, į JK ir Tautinių šokių šventę. Tikime kad viskas gražiai pavyks, net jeigu bus ir šilta diena, salės vėsios, todėl nereikia karščių bijoti. Visi vakarai ir dienos - duagybė pramogų. Talentai, orkestrai, daininkai, šokėjai, Guber. Ogilvė paskelbė nuo birž. 30 - liepos 4 d. Lietuvių Jaunimo dienos. Suvažiuok tik būkim atsargūs, nes Chicago yra 5 milijonai gyventojų, jų tarpe niekšų, iškrypelių, nepažįstamų neklausk niekur, geriau paskambinti į JK ar JC 737-3300.

Sėkmės Jaunimui ir Seanimui, tegu šios iškylios dienos jaukiai ir linksmai prabėga.

Bal, Brazdžionis.

● **"CHICAGO TRIBUNE"** paskelbė straipsnį nukreiptą prieš piketavimus sovietų parodų ir panašių parengimų. Straipsnyje sakoma, kad piketai nieko nepasiekia, o jie, girdi, kenkia bendradarbiavimui ir kultūriniam mainams tarp Amerikos ir Sovietų Sąjungos.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

religinis muzikos koncertas, už kenčiančią Lietuvą ir žuvusius su "Re uim" ir sutraukė ypatingai daug žmonių. Kan. Zakarauskas pasakė jaudinantį lietuvių maldininkus pamokslą, kuris nevienam ištraukė gailėsčio ašarą, prisimenant išvežimus į Sibirą, ten žuvusius, ar Lietuvoje ir kitur kenčiančius.

● **LIETUVIŲ** Televizijos rengiama "Lietuvių Dieną" Chicagoje įvyks liepos 9d. Būčio sodyboje. Jei ji pasiseks, tai išriš labai opią programos gyvavimo problemą. Nustojus dviejų mėnų, dabar programą duoda nuostolį, todėl mieili Chicago ir apylinkių LTV žiūrovai, būkit pikniku "LD" ir tuo paremsite šią programą. Bus daug dovanų, šokių muzika ir kt.

● **DIDELĖ AUKA.** Anglijos Lietuvių klubas JK paskyrė 500 dol. Tuos pinigų jaunimui klubo valdybą jau įteikė. Tai, dar karta parodo, kad klubas sugeba lėšas sukelti ir geriems tikslams sunaudoti. Be to, buvę Anglijoje lietuviai priima daug jaunimo į savo šeimas iš ten atvykusius.

● **MŪSŲ ŽURNALAI.** Chicago pasiekė įdomiai išleisti šie žurnalai: Skautų Aidas, red. J. Toliušis, "Į Laisvę", red. J. Kojelis, kur labai įdomių straipsnių ir žinių dažnai pasitaiko, "Karys" geg. numeris red. Z. Raulinaitis, "Liet. Dienos", red. Bern. Brazdžionis, kur paveikslais išpuoštas Chicago operos "Juratė ir Kastytis" vaidybos nuotraukom, "Aidai", red. J. Girnius, su plačiais straipsniais. Tikrai miela savoji spauda paimti į rankas, lietuviškais reikalais paskaityti, tik gaila, kad mažai mūsų jaunimo ją domisi, nes jaunimas nebegalvoja lietuviškai. Yra dalis jauni-

mo, kuris gyvena lietuviškumu, bet kaip pripratinti, kad jis giliau domėtus li-tuanistiniu mokslu, menu, literatūra. Gražu, kad LŽS-ga skirs premijas, o kitos mūsų organizacijos? Reikia džiaugtis, kad Prekybos Rūmai, ir Chicago Lietuvių Moterų klubas paskyrė stipendijas. Moterų klubas įteikė bir. 24d. Gintaro baliuje J. Martin-kutei ir Ir. Seibutytei stipendijas.

LIETUVIŲ TEISININKŲ

Draugija Chicagoje renka visas žinias apie Lietuvoje buvusius teisininkus ir tikimasi išleisti atskira knyga. Teis. J. Tallas prašo visų kolegų, surinkti žinias ir pasiųsti jam 1739 So. Halsted str. Chicago, 60608. Kas tik turi kokios medžiagos, prašomi rašyti, nes labai svarbu, kad apie žmones būtų parašyta teisingai. Kiek teisininkų jau mirę, dar yra gyvų, ką veikia, yra labai įdomų žinoti. Draugija daro gerą darbą, todėl ateikim jai į talką.

● **KAPINIŲ IŠNIEKINIMAS**

Visoje Chicago arkidiecezijoje panaikintas draudimas kapinėse važinėti dviračiais, juose rengti piknikus, net jei yra kur, meškeroti ir t.t. Tai darosi baisu, kai gyvieji nupirko savo lėšomis, ypač Lietuvių šv. Kazimiero kapines, kad čia būtų ramybės amžinas poilsis, dabar atsidaro jose pragaras. Tiesiog jau greitai nebegalėsime ramiai pasimelsti prie savo kapų. Kapų sklypų, sav. Draugija ir LB komitetas, rengiasi įsteigti savo kapinių sargybas, jei kas važinės po kapines ar kitoki triukšmą, darys, bus pašalinti. Be to rengiamasi prieš kard Cody vėl demonstracijai, kad jis daugiaune-mėgintų iš tikinčiųjų tyčiotis ir mirusiųjų pasaulį suniekinoti.

po chicagos dangum

Birželio įvykiai čia labai sujudino lietuvių ir rado atgarsį amerikiečių visuomenėje. Jų radio, TV ir spaudoje buvo nuotraukų ir aprašymų, ryšium su Sovietų Rusijos spaudos parodos atidarymu. Lietuviai pikietavo-demonstravo tris dienas, kitos tautos seks vėliau. Idomu kad prieš atidarymą, buvo privatus bankietas, kur svečiams ištiestas ilgas ant muziejaus laiptų raudonas karpetas, kuriuo žygiavo Chicago įvairūs piniguočiai. Bet po atidarymo, susidomėjimas toks mažas, o pikietuotojų visas dienas pilna. Bolševikų agentai ir tarnautojai filmavo pikietuotojus, rengdami kerštą pavergtose

kraštuose artimiesiems, tačiau mūsų laisvieji lietuviai, gerai susikirto ir su Washingtone USSR ambasadoje tarnaujančiu ponu Juškiu, kuris kartais šaipėsi, kartais nežinojo ką pasakyti, tada atsirado Vilnės red. Jokubka, kuris kiek padėjo, vėliau dingo, pabūgdamas gauti į skudurus.

Birželio 18d. kai kuriose katalikų bažnyčiose buvo melžiamasi už kenčiančią Lietuvą ir persekiojamą bažnyčią. Katalikų savaitraštis "World" įdėjo platų aprašymą, apie Kalantos susideginimą, prieš-bolševikines riaušes Kaune, ir kvietė atjausti visas apvergtas tautas.

Mar uette Parke įvyko

Jony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS

SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS

IVAIROS PROGOS

TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remeliuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal.

Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q. Tel. 366-6237

(vairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame įvairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina.

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION
(M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q.
601 St. Jean Road.
Tel. 695-3883

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai, padangos ir kita
- Montrealiečiams lengvai pasiekama greitkelio Nr. 40 arba Nr. 20.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street
LaSalle, Que.

TEL:
366-0500, 366-4203

- Taisyimas ir dažymas automobilių
- Pardavimas ir taisyimas Chaparral firmos snowmobile ir Moto firmos snowblower ir taip pat motorinės valtys. Sav. G. Desrochers

Jetté & Frères

VISKAS — MODERNIEMS NAMAMS

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisyimai ir nauji įrengimai. Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Atstovaujama Hydro-Quebec išnuomavimui karšto vandens tiekimas. Veltui ikainavimas.

Jetté & Frère Ltée

Plumbing & Heating kontraktorius.

140-2e AVENUE - 366-0330

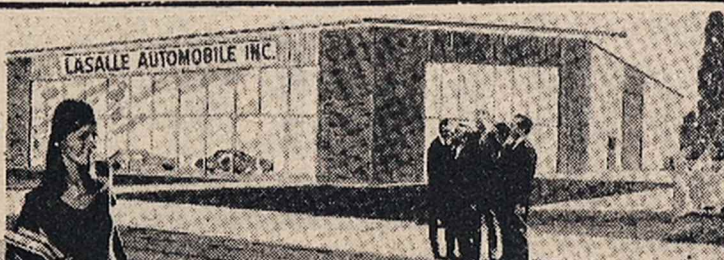
LaSalle

AUTOMOBILE INC.

366-7818

LAURENT DAIGAULT
Président

P A R D A V I M A S

Imperial - Chrysler - Dodge - Charger
Coronet - Challenger - Swinger - Demon
Camions DODGE Trucks

7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.

Mechanizuotomis priemonėmis įvairius ratų ir kity dalių reguliavimas. Išorės taisyimas ir dažymas. Kreiptis: De La Verendrye Blvd.

Tel. 365-3364

st.catharines

PAMINĖTI BIRŽELIO
ŽIAURŪS TRĖMIMAI

Birželio 18 d. B-nės valdyba, padedant St. Zubrickienei, A. Zubrickui, K. Jonušui ir kitiems, paminėjo birželio žiauriųjų trėmimų 31 sukaktį, suruošdama viešą demonstraciją. Minėjimas buvo pradėtas pamaldomis dalyvaujant organizacijoms su vėliavomis. Tuoju po pamaldų prie vieno lyno esančio tautinio paminklo buvo padėtos gėlės, kankinio mirtimi žuvusio Romui Kalantai ir kitiems pagerbti. Prie paminklo B-nės pir. J. Šarapnickas tarė atatinamą žodį ir pranešė, jog visi vyksime prie miesto rotušės į protesto demonstracijų susirinkimo vietą. Demonstracija prasidėjo 11.30. Miesto majorui išvykus, ji pavadavo Old. J. Washuta, kuris pasakė labai palankią lietuviams, latviams ir estams kalbą. Jis pareiškė, kad teko laukti 31 metus, bet dabar reikia Lietuvai, Latvijai ir Estijai duoti patiemis tvarkytis ir tokia padėtis neturėtų būti toleruojama ateityje. Jis slulė sušaukti visų, komunistų Rusijos pavergtų tautų bendrą susirinkimą, išrinkti atstovą ir pasiusti į Jungtines Tautas ir iškelti rusų vykdomą okupuotuose kraštuose nežmonišką terorą ir genocidą. Beto, kalbėjo ir Old. J. Martin, kuris taip pat griežtai pasmerkė komunistinės Rusijos užskleista geležinė uždangą, pareikšdamas kad rusai privalo duoti pavergtoms tautoms laisvę, privalo leisti visiems laisvai keliauti, kas kur nori, taip, kaip yra vakaruose.

Demonstracijos eiseną tvarkė St. Zubrickienė ir A. Šukys. Demonstracijoje dalyvavo vietinės administracijos atstovai, latviai, estai, slovakai, ukrainiečiai, čekai, žydai su vėliavomis ir nešė plakatus, prieš didįjį tautų pavergimą rusų imperializma. Demonstracijos vyko tvarkingai. Žygyje ejo jaunųjų ir vyresniųjų, o taip pat tautinių šokių grupė "Nemunus" visi apsirengę tautiniais drabužiais. Beto, eisenoj dalyvavo ir vyres-

nio amžiaus moterų tautiniais rūbais apsirengusių. Žygiuojant miesto gatvėmis prie laisvės paminklo demonstrantų eilės didėjo nes nauji demonstrantai isijungdavo. Policija tvarkė praejamą križkelę. Eisena nusitęsė apie pusę mylios ir prie laisvės paminklo susirinko lietuviai, latviai, estai, ukrainiečiai, slovakai, čekai ir žydai, reikalaudami žmoniškų gyvenimo sąlygų, ko Rusijoje dar nėra. Taipat buvo padėtos gėlių vainikas prie laisvės paminklo ir tylos minute pagerbti, 60 milijonų žuvusių nuo NKVD-istų. Ukrainiečių kilmės kun. Comar atkalbėjo maldą ir po jo kalbėjo Ontario provincijos atstovas B. Jonston. B. Jonstonas pareiškė, kad Ontario valdžios durys pavergtų tautų žmonėms atviros ir kas tik kreipsis gaus teisę viešai reikštis. Taipat kalbėjo lietuvių, latvių, estų, slovakų ukrainiečių ir čekų atstovai. Visi kalbėtojai priminė komunistinės Sovietų Rusijos vykdomą nežmonišką terorą okupuotuose kraštuose, kur žmonės negalėdami jo pakeisti žudosi, tuo atkreipdami laisvojo pasaulio dėmesį.

Nors lietuvių St. Catharineje tėra nepilnas šimtas šeimų, bet yra daug ryžtingų ir poros metų bėgyje suorganizavo keletą masinių demonstracijų. Dalis nuopelno tenka ir mūsų parapijos kleb. Juvenaliui Liaubai, OFM. J. Š.

hamilton

Šiais metais Hamiltono lietuviai birželio trėmimų minėjimą paminėjo 18/VI/72 pamaldomis Aušros Vartų parapijos bažnyčioje, dalyvaujant organizacijoms su vėliavomis. Pamokslą sakė mons.dr. J. Tadarauškas. Bendruomenės V-ba buvo užprašiusi mišias už žuvusius dėl Lietuvos.

Bendruomenės V-bos pastangomis birželio 13d. buvo atspausdintas vietos Hamiltono anglų laikraštys "Spectator" laiškas su pirm. L. Skripkutes ir sekr. A. Stanevičiaus parašais apie rusų komunistų žiaurumus Lietuvoje.

J. P.

MIRUSIEJI

● Birželio mėn. 17 d. mirė buvęs Lietuvos Kariuomenės pulkininkas Reikenis Evaldas - Rudolfas 82 m. amž. Velionis priklausė Kanados Lietuvių Karo Veteranų sąjungai Hamiltono skyriui. Buvo garbes nariu. Buvo ir skautų vadovas. Veteranai pagerbdami savo narį per pamaldas koplyčioje su savo vėliava stovėjo garbės sargyboje, o karstą, apdengę tautinę trispalvę vėliavą. Į laidotuves buvo atvykę iš Amerikos šaulių s-gos centro V-bos pirm. V. Tamosiūnas, Liet. karių savanorių Detrito skyr. pirm. Jurgis Mitkus ir redaktore "Šaulė Tremty", Stefa Kaunelienė. Į amžiną poilsio vietą palydėjo 27 auto mašinos. Jis palaidotas Šv. Jono kapinėse, Port Credit. Prie duobės atsisveikinimo malda atkalbėjo kunigas P. Žilinskas ir Veteranų vardu atsisveikino V. Sakas. Tautinė vėliava su kuria buvo apdengtas karstas įteikta velionio našlei Adolfinai. Po laidotuvių B. Kronas dalyvius pakvietė į vaisės.

● Birželio 17 d. Petras Giedraitis gavo iš Lietuvos telegramą, kad mirė jo tėvas 92 mt. amž.

● Birželio 18d. mirė Vaitkūnienė Zofija 73 mt. amž.

BREŽNEVAS

NEATSAKO

Prof. Sacharovas papasakojo užsienio korespondentams, kad prieš 15 mėnesių jis buvo pasiuntęs Brežnevui laišką, kuriame nurodė, kad gyvenimas USSR darosi nepakenčiamas. Jis buvo pasiūlęs: duoti bažnyčioms laisvę atskiriant jas nuo valstybės, paskelbti amnestiją visiems politiniams kaliniams, paleisti sveikus žmones iš psichiatrinų ligoninių ir t.t. Atsakymas negautas.

MOKYKLOS IR

MOKINIAI

JAV 1967 m. veikė 44 lituanistinės mokyklos su 3,223 mokiniais.

1968 m. mokinių buvo 3,217, 1969m. - 3,025, 1970m. - 2,986.

1971 m. buvo 42 mokyklos, 2,824 mokiniai.

Tachikardija yra dažnas širdies plakimas (graikiškai tachys - "greitas" ir kardia - "širdis"). Sveiko žmogaus širdis susitraukinėja nuo 60 iki 80 kartų per minutę. Širdies susitraukimai gali padažnėti ir visiškai sveikam žmogui: dirbant, bėgant, sportuojant, pakilus temperatūrai, susijaudinus, išgėrus kavos. Bet, praėjus šiems veiksniams, širdis vėl susitraukinėja buvusiu ritmu. Tokia tachikardija yra fiziologinė: ji patenkinama padidintus organizmo poreikius.

Tachikardija gali atsirasti ir dėl kitų priežasčių. Neurogeninė tachikardija atsiranda, padidėjus nervų sistemos jaudrumui arba sutrikus ryšiams tarp atskirų nervų. Sutrikusi vidaus sekrecijos liaukų (skydliaukės, lytinių liaukų) veikla taip pat gali padėti šiai ligai atsirasti. Tachikardija gali atsirasti ir apsinuodijus alkoholiu, nikotinu, durnarope, kofeinu ir kt., taip pat organizmą apnuodijus jame esančiais uždegiminiams židiniams. Nusilpusi širdis taip pat dažnai plaka. Tachikardiją sukelia širdies raumens ar vožtuvų uždegimas, širdies ir kraujagyslių arteriosklerozė ir kai kurie kiti procesai. Per tachikardijos priepuolį širdis gali plakti 300 ir daugiau kartų per minutę. Gydamas tachikardiją, pirmiausia reikia išaiškinti jos priežastis, o paskui paskirti gydymo priemones. Be įvairių

vaistų, taikomas ir elektroimpulsinis gydymas. Ligonis turi vartoti pakankamai vitaminų, nesinerinti, dirbti sveikatos būklę atitinkantį ir mėgstamą darbą, kartais daryti gydomąją minkštą, vaikščioti tyrame ore, nepersivalgyti, nepervargti ir t.t.

JAV KONGRESO NARIAI APIE LIETUVĄ, BIRŽELIO SUKAKTĮ

Visa eilė JAV Kongreso narių pasisakė ar pateikė pareiškimus dėl Birželio sukakčių, įvykių Lietuvoje ir dėl JAV Liet. Bendruomenės CV-bos pasiūlytos, birželio 15, gedulo ir maldos dienos. Birželio 13 d. pasisakė Atst. Rūmų narys James M. Hanley (New York), nurodęs, kad toji diena turi atžymėti ir dabar Lietuvoje vykstančią tautos kovą. Atstovas paminėjo Lietuvos katalikų protestus, religijos padėti, R. Kalantos auką. Jis skatino remti pasiūlymą ir baigė žodžiais: "Jei viltis Lietuvoje nebus išlaikyta, tai skaudžiai atsilies ir laisvoms ir pavergtoms tautos".

Kitas Atst. Rūmų narys, Frank Annunzio (Illinois) birželio 14 d. pateiktame pareiškimе ryškino: birželio 14-16 d. laikotarpis reikšmingas lietuviams, latviams ir estams. Tai metas, kada tos valstybės buvo okupuotos. Atstovas pabrėžęs Baltijos tautų aukas, kvietė kovoti už geresnę pasaulį.

PASIVAİKŠČIOJUS VILNIAUS IR KAUNO GATVĖMIS

Dabarkaip tik tinkamas sezonas kelionėms ir pasivažinėjimams. Važiuoja visi, kas tik gali ir turi atliekamą dolerį. O lietuviai mėgdami pasivažinėti po įvairias nematytas šalis, vis dėl to labiausia linkę aplankyti Lietuvą.

- Nu, kaip atrodo šiandien Lietuva, ką naujo patyrei? - k'ausinėja visi pažįstami sugrįžusi iš Lietuvos.

Vienas daugiau, kitas mažiau įsidėmėtinų įspūdžių turi. Viena, kad ne visi turi pakankamai pastabumo, o antra jų įspūdžiai ir negali labai būti turtingi. Juk faktinai jie maža ką savo akimis pamato. Juos vedžioja, jiems rodo visa tai, kas dabartiniam režimui naudinga. Ekskursantai nepajėgia pažinti tikrojo darbininko ar ūkininko, geriau pasakius kolchzninko gyvenimo. O kai mūsų žmonės ekskursantus gerai pavaišina, tai susidaro klaidingas įspūdis, kad jie tiesiog prabangiai gyvena. Tikrumoje juk taip nėra. Dar viena klaida dabartiniai Lietuvos lankytojai padaro, kai išgirsta iš savo giminių ir kaimynų, kad girdi, "gyvenam, pragyvenam, nesam alkani". Čia nusveria toji aplinkybė, kad mūsų žmonės visada, taigi ir šiandien nemėgsta save vadinti "biedniokais". Jie mano, kad nederą savo būklės tamsias dėmes visiems rodyti. Juk jie žino, ar tu šiaip kalbėsi, ar taip, o tau niekas nepadės ir ašmanavimai nepagelbės.

Štai keletas pastabų iš Lietuvos lankytojų pasakojimų.

Druskininkuos, kanadietis sako, tyčia vaikščiojau gražesnių vilų rajone, norėdamas išgirsti lietuviškai kalbant. Bet visur skambėjo tik rusiška kalba. Sutikęs moterėlę kanadietis paklausė:

- Ar kalbi lietuviškai? - tai ši jam atsakius: - Ki-taip ir nemoku. Tai kanadietis įsidrąsinęs ir paklausęs:

- Argi čia lietuvių visai nėra? - Moterėlė atsakiusi.

- Nedaug. "Birutės" sanatorijoje jų dar yra. O šiaip geresnius namus

užima tik rusai. Ir visą vasarą rusai važiuoja ir važiuoja į Druskininkus. Rytai prie gydymojo šaltinių pilna rusų, retai išgirsi lietuvišką žodį. Tik tada, kai orai rudeni pasidaro šaltesni, rusų sumažėja ir daugiau gali lietuvių atvažiuoti.

Žiūriu atvažiuavo trokas, -sako vienas neseniai grįžęs iš Lietuvos kanadietis, toks didžiulis sunkvežimis. Kelios moterys buvo pristatytos į tą troką krauti akmenis. Moterims, žinoma, sunkus darbas, jos šiupeliais krauna akmenis, meta į troką.

O nusipenėjęs rusas stovi greta ir prižiūri moterų darbą...

Buvau Anyksčiuose, kaip tik po Romo Kalantos susideginimo. Ten buvo tokia didžiulė lenta, kurioje iškabindavo pasižymėjusių darbininkų spartuolių portretus. Tą rytą visi rusų portretai iš anos lentos dingo. Liko tik lietuviai...

Vienas nesenai aplankęs Vilnių kanadietis pasakoja:

- Labai mane nustebino, kad Vilniaus viešbučiuose visas aptarnavimas išimtinai rusų rankose. Buvau keliuose viešbučiuose ir visur tas pats. Prie "deskų" sėdi rusės. Su jomis mums, nemokantiems rusų kalbos, sunku susikalbėti. Tiesa, kai kurios jau pramoko šiek tiek lietuviškai, bet jos kalba tokia laužyta kalba, kad šlykštu klausyti. O kartais rusės išdidžiai atrėžia "neponimaju", tada jau tenka šaukti "perkalbėtoją".

Šios ekskursijos dalyviai kaž kodėl turėjo šiek

ties daugiau galimybių plačiau apsižvalgyti. Daugelis jų jau pirmą dieną aplankė savo gimines. Jiems buvo rodamos Vilniaus istorinės vietos, jie lankėsi Kaune ir pagaliau Druskininkuose. Iš ten sugrįžę į Vilnių tuojau vyko į Maskvą ir pradėjo savo kelionę atgal į Ameriką. Sovietų muitininkai šiuo syk buvo kiek nuolaidesni ir daiktų kratą buvo tik paviršutinė.

• HENRIKAS LIANDSBERGIS - foto menininkas Vilniuje pasiryžo parodyti Klaipėdos žvejų, ypatingai Rūsnės, Pakalnės ir Vārūsnės gyventojų buitį ir jų būdą. Paroda padariusi didelio įspūdžio.

• JONAS DAMBRAUSKAS, pasižymėjęs kompozitorius Vilniuje buvo pagerbtas, jam sulaukus 80 metų amžiaus. Jam skirtame vakare dalyvavo muzikinio teatro artistai, berniukų choras "Varpelis" ir vadovaujantieji visuomenininkai.

• VILNIAUS KONSERVATORIJA mokslo metus užbaigdama Vilniaus operos teatre pastatė operą "Carmen". V. Šiškaitė dideliu pasisekimu atlikusi pagrindinį vaidmenį. Visas spektaklis buvęs muzikos žinovų pripažintas nusisekusi.

VA TIKANAS PASKYRĖ LENKIJAI 6 VYSKUPUS

Vatikanas paskyrė 6 vyskopus Lenkijai, toms vakarinėms šių dienų Lenkijos sritims, kurias anksčiau valdė Vokietija.

Tuo žygiu Popiežius pabrėžia, kad jis pripažįsta Sovietų priskirtas Lenkijai teritorijas.

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAJE TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

5½% už depozitus
6% už šėrus (numatoma)
6% už taupymo s-tas
6¼% už 1 m. term. dep.
6½% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už asm. paskolas
8¼% už mortgičius

Kapitalas virš penkių milijonų dolerių

ASMENINES PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą - 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai - 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

KELEIVIS

NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODI SKELB DAMAS, JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS GYVENIMO, KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGARŠĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ APSAKYMŲ, EILERAŠČIŲ. ADV. M. ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEISINIU PATARIMŲ SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik \$ 7.00

636 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS. 02127

TAUTINIAI REIKALAI MŪSŲ BAŽNYČIOSE

Tarp "NL" ir "TŽ" skaitytųjų iškylo polemika, liečianti lietuviškus reikalus mūsų bažnyčiose. Polemika tvarkoj ir nereikia toli siekti, bei kažin ko baisaus ieškoti tarpusavyje, pyktis. Čia nėra pagrindo kokiai nors nesantaikai.

Šiapus Atlanto gyvendami daugiau 30 metų, matome, kad mūsų Lietuvos kelias į laisvę yra labai nelengvas, nors laisvės ir čia ir ten pavergtų Tėvynės siekiame įvairiais būdais, tačiau faktai rodo, jog kovą prieš mus yra žiauri. Mūsų išeivijos aktyvioji visuomenės dalis jungiačiose organizacijose per mūsų spaudą, radijo, mokyklas ir parapijas siekia išlaikyti brangią lietuvišką dvasią. Senesnioji kartą baigia išskeliauti, o mes taip tariant jaunesnioji kartą ar pasiruošę išlaikyti, ką radome anks-tyvesniųjų sukurtą?

Dideliu skausmu, jau kelinti metai mes Chicagoje kovojame, kad dioclezija neišpardavinėtų šv. Kazimiero kapinių svetimiems. Toji kova visiškai nebūtų reikalinga, jei vadovai rimtai kalbėtųsi ir patenkintų mūsų tikinčiųjų tradicijas ir tautinius jausmus. Kiek susirinkimų kiek laiko sugaišta, kiek rengta demonstracijų ir, pasirodo, nieko daug nepasiekta. Štai vėl 6 akrai be žmonių, parapijiečių, sklypų savininkų žinios perduoti, štai jau dviračiais ir piknikautojais kapinės teršiamos, mūsų mirusiems ir atėjusiems nebus ramybės. Ar tai mes tylėsime visi katalikai? Ne. Demonstruosim, savo sargybas statysim, kad mūsų prosenelių ramybės vietos niekas nemėgintų išniekinti. Ar reikalinga lietuvių tautinė bažnyčia? – klausinama. Aš pasakyčiau mums reikalinga bažnyčia, kuri auklėja mus tautinėje dvasioje. Labai reikalinga kova tikinčiųjų ir dvasios vadovų dėl tau-

tinės savigarbos išlaikymo. Kaip žydai turi savo maldos namus, taip ir mes toli nuo tėvynės galime laisvai tikėjimą praktikuoti ir kartu stiprinti savo lietuviškumą!

Kas beliko iš Chicagoje veikusių dioclezijos globoje 12 parapijų, kelių parapijų jau neikvapo neliko, dioclezija viską likvidavo, o dar ateina eilė Visų Šventųjų parapijai Roselande, šv. Jurgio, Bridgporte, šv. Kryžiaus Town of Lake, kitos mažėja, nes už lietuviškumą reikia kovoti. Parapijų turtai nueina svetimiems, o jas juk įgijo lietuviai. Visos parapijos ir vienuolynai, katalikų mokyklos paliko vienos dioclezijos kontrolėje, o pirmą juk savarankiškai valdėsi. Susižlavę dioclezija visas lietuvių santaupas, perėmė visus didžiulius turtus. Tai elgiamasi visiškai prieš evengelijos žodžius: "Ne kraukite turtų, nes jie supels ir kandys suės". Mes lietuviai sukrovėme turtus o svetimi grobonys suėdė. Ar tai sąžiningai pasielgta? Jei mūsų parapijos nebūtų priklausę dioclezijai, kaip daug italų parapijų nepriklauso, to nebūtų atsitikę. Nors nei vienas turtų nenusinešime į kapines, gyvieji turi atsimiti savo palikuonių troškimus: laikytis lietuviybės, tikėjimo, Dievą garbinti ir mylėti lietuvių kalbą (o dabar net už lietuvišką šv. Komuniją reikia demonstracijas kelti).

Kokią tragišką mūsų tautos situacija: pavergtų Lietuvos kunigai vyskupai, tikintieji nesibijo bolševiko keršto, kalėjimo, kančios už tikėjimą, už lietuvišką vaikų mokymą pasirašo petičijas, aukojasi, deginasi, o šiapus bažnytinės valdžios visiškai nepaiso etninių grupių reikavimų, tradicijų, teisių. Žudomas anapus lietuvius, net mūsų pačių kai kurie dvasios vadovai eina kartu sunaikinančiais lie-

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ ATSTOVAI PAS KONGRESMANUS IR SENATORIUS

Taisvosią Europos Komitetas nuo š. m. gegužės 1 yra nutraukęs savo paramą Pavergtųjų Europos Tautų organizacijai. Bet savo veiklos ji dėl to nesustabdė. Birželio 21-22 d. d. Bendrųjų Reikalų Komiteto nariai (Lietuvai tame Komitete atstovauja V. Sidzikauskas) su Generaliniu Sekretorium vizitavo JAV Kongresą. Vizitotikslas: išdėstyti Pavergtųjų Seimo nusistatymus šiais aktualiais klausimais:

1. Senate ir Atstovų Rūmuose galimai išspudingiau atžymėti Pavergtųjų Tautų Savaitę, kurios proga veikliausiai ir šiemet Prezidentas Nixon išleis atitinkamą proklamaciją;

2. Ryšium su JAV pasirengimais Sovietų peršamai europinio saugumo konferencijai paskatinti Sovietų pavergtųjų tautų draugus senatorius ir kongresmanus, ypač tuos jų, kurie turi tiesioginės įtakos tų programų redakcijai, kad tose programose nebūtų pamišti ir Sovietų pavergtųjų tautų reikalai.

3. Ryšium su ruošiamą rinkimų programa prezidentiniam kandidatam paskatinti Sovietų pavergtųjų tautų draugus senatorius ir kongresmanus, ypač tuos jų, kurie turi tiesioginės įtakos tų programų redakcijai, kad tose programose nebūtų pamišti ir Sovietų pavergtųjų tautų reikalai.

Pasikalbėjimai buvo labai nuoširdūs ir su dideliu supratimu Sovietų pavergtųjų tautų reikalų iš abiejų pusių.

LLK

tuviškumą.

Mūsų visų pareiga nesileisti svetimiems išnaudoti mūsų tikėjimo savo tikslams. Didžiausią klaidą padarė senieji lietuviai, viską užrašydami dioclezijai, turėjo būti viskas lietuviškų organizacijų vardu, sakysim, kaip "Draugas", arba Toronto lietuvių parapijos kapinės, tegu būtų tik lietuviškos draugijos vardu, žinoma katalikiškos. Jaunimo Židinys irgi Brooklyne statomas draugijos vardu, tuo būs apsaugota lietuvių teisė įgytus turtus.

Bal. Brazdžionis.

MIRĖ HOWARD JOHNSON

Visi žinopaliai didžiulius kelius išdėstytus Howard Johnson restoranas. Dabartiniu metu tie restorantai jau darydavo 200 milijonų dolerių apyvartas. Tai milžiniška, vadinama "Johnsono imperija". O pradėjo jis iš nieko. Iki savo amžiaus 27 metų jis buvo mažas tabako krautuvės savininkas. Ir toji pati krautuvėlė buvo bankroto padėtyje. Jis vos vos atsiskaitė su savo kreditoriais ir nuo tos krautuvėlės atsikratė. Po to jis nenusiminė ir įsigijo paprastą amerikoniško stiliaus vaistinę, kurioje pradėjo gaminti ledus-ice cream ir gamyboje panaudojo naujenybę, būtent, vietoje dirbtinių aromatų, jis vartodavo natūraliai pagamintas vaisių sultis. Pasisekimas buvo nepaprastas. Jo imonė kasmet turtėjo, jo vardu restorantai dygo palei didžiulius kelius. Jis tapo milijonierium bet įtemptas darbas pakirto jo sveikatą. Pastaruosius metus jis tik duodavo bendrus nurodymus, o imonės reikalus jau tvarkė samdyti direktoriai. Pasakoja apie neseniai mirusį Howard Johnsoną tokį juokingą nuotyki. Tais laikais kai jis dar buvo aktyvus, jis atvyko į vieną savo restoraną ir virtuvėje pradėjo daryti nurodymus. To restorano vedėjas asmeniškai nepažindamas Johnsono liepė jam pasišalinti, o kada jis nepaklausė, tai buvo pašauktas policininkas. Johnsonas policininkui sako: – Betgi aš Johnsonas. Tada policininkas atrėžė: – Gerai, gerai, tu Johnsonas o aš Kolumbas. Bet eik šalin iš virtuvės... Beje: lietuvių tarpe buvo kalbų, kad Johnsonas esąs estų kilmės.

"LIETUVA" – filatelistų draugijos biuletenis. Turinys skirtas daugiausia filatelistams rūpimies klausimams nušviesti. Yra istorinių duomenų apie Nepriklausomos Lietuvos pašto ženklus. O taip pat sutelkta kronika iš pašto ženklų prekybos bei jų rinkimo praktikos.

ELENA PLECHAVIČIŪTĖ – Legeckienė vieši

Chicagoje, lanko gimines, o svarbiausia gelbsti sunkiai sergančiam savo broliui gen. Povilui Plechavičiui.

ANGLIJOS pinigai šiuo metu pasaulinėje rinkoje nepastovūs. Vyriausybė paskelbė, kad sterlingų svaras tuo tarpu nebus kainos žvilgsniu surištas nei su aukso paritetu, nei su Amerikos doleriu. Anglijos pinigai ilgainiui tikimasi nusistovės.

● R. STATULEVIČIŪTĖ Vilniaus universitete diplominiam darbui pasirinko Amerikos lietuviams artimą temą apie dr. J. Šliu-
po "Apšvieta" ir "Laisvąją Mintį"

"ASTRA" – NAUJIENA VISOS SOV. SĄJUNGOS MASTU

Alytaus mašinų gamykla vienintelė šalyje gaminanti skalbimo mašinas, skirtas buitinio aptarvimo imonėms. Šeštadienės talkos metu gamyklos eksperimentiniame bare, vadovaujant vyr. konstruktoriui A. Bružui, buvo pagaminta nauja skalbimo mašina KP – 114. Ankstyvesnėse mašinose vanduo buvo šildomas garu. Naujojoje – įrengtas elektrinis vandens šildytojas. Todėl ši mašina gali būti naudojama ne tik specializuotose skalbyklose, bet ir kolūkiuose, vaikų darželiuose – lopšeliuose, ten, kur nėra karšto vandens. Mašina KP – 114, pavadinta "Astra", netrukus iškeliaus į TSRS Liaudies ūkio pasiekimų parodą.

KONFERENCIJA BURŽUAZINĖMS KONCEPCIJOMS NAGRINĖTI

Vilniuje buvo sušaukta mokslinė konferencija "buržuazinių koncepcijų kritikai socializmo ir komunizmo statybos Tarybų Lietuvoje klausimams nagrinėti.

Pranešimus skaitė partijos istorijos instituto, Vilniaus valstybinio pedagoginio instituto, Vilniaus inžinerinės statybos instituto dėstytojai.

Į konferenciją buvo atvažiavę svečių iš Lenkijos, Čekoslovakijos, Rytų Vokietijos.

ISIDĖMĖTINAS IŠRADIMAS

Geriausia Amerikoje ir Europoje "JIB Haarpflege-Lotion" preparatas sulaiko plaukų slinkimą, naikina pleiskanas, pašalina niežėjimą, plaukų skilimą, stiprina plaukų šaknis, padeda atgauti natūralią plaukų spalvą. JIB vartodami nebūsite nei žili, nei pliki 100%. Įrašyti vaistinių RED BLUE knygoje. JIB Medicine Liq. 8 uncijos 16 savaičių \$6.00. Pinigus siųsti mūsų atstovams: 2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ontario, Canada arba J. I. B. Laboratory 1437 So. 49th. Ave., Cicero, Illinois 60650, U. S. A.

SKAUTAI IR II PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

Liet. Skautų S-gos Tarybos Pirmininkas v.s. Ant. Saulaitis š.m. birželio mėn. 17 d. Skautų Vadovams ir nariams yra parašęs privatų laišką.

Paskutiniu laiku, tur būt, sąryšyje su II PL Jaunimo įvykstančiu Kongresu, kursuoja įvairių kalbų, tam tikrų sumanymų ir net konkrečių projektų, liečiančių lietuvių jaunimo veiklą, to jaunimo naują organizavimą bei lietuvių jaunimo organizacijų būrimą į naujus junginius.

II -sis Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas ir IV-ji Tautinių Šokių Šventė – svarbūs mūsų tautiniai įvykiai, visus mus apiman tieji, įpareigojantieji ir visiems priklausan tieji. Tautinių Šokių Šventė ruošinama specialaus Komiteto su dideliu būriu bendradarbių. II Pasaulio Lietuvių Kongresas susirenka pagal Lietuvių Bendruomenės Centro Valdybos numatytą tvarką. Bendruomenės paskirta Kongreso Vadovybė taip pat turi daug entuziastingų talkininkų.

Lietuvių Skautų S-ga oficialiai į šių svarbių tautinių įvykių kūrimo darbus šį kartą nebuvo angažuota. Tiesa, Sesių, Brolijų ir Akademinių Skautų Sąjūdžio Vadovai buvo paprašyti atsitiesti po atstovą į kongresui ruošti Komitetą, tačiau praktiškai nusiųstieji atstovai teliko lyg kokie Stebėtojai ar tik ryšininkai. Lietuvių Skautybės sąjūdžio mintys, atrodo, kaip matyti iš Kongreso ruošimo tvarkos, programų bei kitų dalykų, neturėjo ten gilesnės įtakos.

Aišku, kad Jaunimo Kongrese bus įvairių svarstymų, visokių projektų ir Kongreso vardu pasisakymų, nutarimų, rezoliucijų. Lietuvių Skautų Sąjunga, kaip didžiausia jaunimo organizacija, turės susidurti su reikalais, surištais su Kongresu. Taip pat, gal būt, kai kurie Kongresui paruošti projektai tiesioginiai ar netiesioginiai galės paliešti Mūsų Sąjungą bei viso lietuvių skautybės sąjūdžio

gyvendinamus principus ar praktiškos veiklos sritis.

Jau dabar reikia pasakyti, kad Mūsų Sąjungos Vadovybė dėl Jaunimo Kongrese įneštų, ar priimtų nutarimų bei idėjų, turės pati pasisakyti, apsvarstyti ir kas bus reikalinga, nutarti. Tikimasi, kad per akivaizdinį L. Skautų S-gos Vadovybių posėdį, kuris numatytas š.m. rugsėjo mėn. 2-4 dienomis, bus galima visus čia minimus reikalus glaudžiai apsvarstyti ir išvadas patiekti Sąjungos Tarybai.

Jaunimo reikalai mums visada rūpėjo, rūpi ir rūpės. Jaunimo Kongreso rėmimas būtinas. Jame dalyvauja skautės-skautai skatinami visais būdais pagal mūsų skautišką paskirtį nuoširdžiai prisidėti, kad Kongresas pasisektų. Tačiau šiuo tarpu visiems Mūsų S-gos nariams būtina žinoti, kad niekas iš S-gos Vadovybės, šakų ar vienetų vardu nėra įgaliojtas kalbamomis temomis oficialiai pasisakyti, ką nors pažadėti, kuo nors įsipareigoti, ar nuo ko nors atsisakyti. Jaunimo Kongreso seminaruose, diskusijose, stovyklose ar kitur skautės-skautai tegali kalbėti vien tik savo vardu, reikšti tik savo vieno nuomonę, daryti siūlymus, prie kitų siūlymų prisidėti ar juos atmesti galima tik savo vardu. Mūsų Sąjunga tėra organizacinis kolektyvas, turis savo statutą, įstatus, reguliavimus, nuostatus ir ilgą išbandytą patirtį, nusistovėjusią veiklą. Tik Sąjungos Taryba, Vyriausia Vadovybė ar Visuotinis S-gos Suvažiavimas tegalės viską esminiai apsvarstyti ir padaryti, jei reikės, atitinkamus patvarkymus.

L. E-tas PRANCŪZIJA praneša, kad Atole Murray rajone padarytas silpnas atomo sprogdinimas. Buvusios atliktos visos atsargumo priemonės, kad kuo mažiau būtų užteršta atmosfera. Antras bandymas bus kitą savaitę.

Dar pažymėta, kad nebus pranešimų apie sprogdinimo duomenis, kol bus baigti bandymai.

SPAUDOS IR RADIO REIKALAI

Lietuvių Žurnalistų Sąjungos Centro valdyba ruošia spaudos ir radio darbuotojų suvažiavimą, Tabor Farmoje š.m. rugsėjo mėn. 16-17 d.

Numatyta aptarti tokius reikalus:

1. Lietuvių radijo valandėlių problemos.
2. Matydami dabartį, žvelkime į ateitį.

Tai yra šio suvažiavimo šūkis ir pagrindinė tema.

Prie šios pagrindinės temos manome jungti ir kitus numatytus svarstyti klausimus: informacijos centro reikalą ir spaudos etiką, moralę, objektyvumą.

3. Jaunesniosios žurnalistų kartos paruošimas. Apie įsteigtą Daužvardžio fondą jaunesniems žurnalistams ugdyti, bus suteiktos informacijos. Prie šio pranešimo manome prijungti ir kitą temą: Dėl ko mūsų jaunimas neskaito lietuviškos spaudos? Čia savo nuomonės pareikš keli įvairaus amžiaus jaunuoliai.

4. Mūsų spaudos įtaka Lietuvai.

Savo spauda mes galime Lietuvoje gyvenantiems tautiečiams padėti, bet galime ir pakenkti.

5. Spaudos konferencija. su mūsų veiksmų atstovais. Čia visi galės kelti įvairiausius mūsų veiklą liečiančius klausimus.

Suvažiavimo atidarymas ir pirmoji konferencija bus šeštadienį 10 val. ryto. Suvažiavimas baigsis sekmadienį po pietų. Žurnalistai yra kviečiami atvykti penktadienį po pietų.

Mokestis suvažiavimo dalyviams: nuo šeštadienio pietų iki sekmadienio pietų imtinai – 16 dol.; nuo penktadienio vakarienės iki sekmadienio pietų imtinai – 26 dol.

Norintieji dalyvauti jau dabar gali registruotis pas LŽS Centro valdybos išdininką Jurgį Janušaitį.

LŽS Centro Valdyba

MELIORATORIAI Į SMOLENSKĄ

Dešimt Ukmergės melioratorių išvažiavo dirbti į Smolensko sritį ir ten sausius 200 ha dirvų.

Vėliau vyksianti dar viena ukmergiečių melioratorių grupė.

Inž. VLADUI STANKEVIČIUI mirus, gilią užuojautą reiškiamo jo žmonai Joanai ir artimiesiems

Julius ir Klera Aniolauskai

BALTIJOS TAUTŲ PASITARIMAI

Baltijos tautų informacinė konferencija įvyks prie Washingtono darbandžio mėnesyje apžvelgė svarbiausius klausimus, kurie šiuo metu rūpi lietuviams, estams ir latviams. Žinios iš Baltijos valstybių ateina itin neramios, į tai pasaulio politikai kreipia reikiamo dėmesio. Baltijos tautų atsakingų pareigūnų svarbiausias rūpestis pirmoje eilėje informuoti Amerikos visuomenę apie įvykius Baltijos valstybėse, o taip pat paveikti atsakingus politikus, kad įvairiose derybose su sovietais atkreiptų dėmesį į šių valstybių sunkią būklę.

Labiausia rūpi Baltijos valstybėms sovietų peršama Europos konferencija, kuri turėtų įvykti greičiausia Helsinkyje.

Šios konferencijos metu išryškėjo, kas svarbiausia, visų šių tautų vieningi nusistatymai. Ir lietuvių, estų bei latvių atstovai apgalvestavo, kad labai sunku paveikti spaudą, o labiausia televiziją, kad būtų daugiau dėmesio skiriama Baltijos tautų gyvenimui.

Vienu svarbiųjų šios konferencijos punktų buvo parengimas rezoliucijos, kurioje būtų atkreiptas prezidento Nixono dėmesys į esamą padėtį Baltijos valstybėse. Lygiai daug laiko buvo skirta radio programoms, pirmoje Amerikos Balso transliacijoms. Diskusijų metu iškelta ypatinga svarba šių radio programų. Juk čia yra vienintelis kelias informuoti Baltijos šalis apie tikruosius įvykius pasaulyje. Be tų informacijų Baltijos tautų žmonės būtų palikti išimtinioje komunistinės propagandos globoje.

Šių tautų atstovai pilnai pritarė pasiūlymui, kad būtų įsteigta Simo Kudirko vardo stipendija aukštojo mokslo studijoms.

Šia stipendija galėtų pasinaudoti visi nuo komunizmo pabėgę jaunuoliai. Konferencijos dalyviai ragino rašyti laiškus senatoriams ir kongresmanams, kad Simo Kudirko stipendija būtų pravesta įstatymų keliu.

AUSTRALIJOS, N. ZELANDIJOS spauda apie įvykius Pietų Australijos Lietuvių Bendruomenė įdėjo įremintą skelbimą, "The News" dienrašty. Skelbimas bylojo: "Kalanta. Romas. Atminčiai Romo Kalantos, 20 m. amžiaus, mirusio gegužės 14, 1972, Kaune, jam susideginus protestuojant prieš Sovietų Rusijos vykdomą jo tautiečių religinių ir žmogaus teisių pažeidimą. Išsikis ramybėje, Romai, laisvės kankinų, mes tavęs nepamiršime – Lietuvių Bendruomenė Pietų Australijoje".

"Southern Cross" geg. 26 d. skelbė apie buvusią, Liet. Bendruomenės numatytą motorkadą Adelaidės mieste. "Sunday Mail" įdėjo nuotrauką trijų lietuvių, sudeginusių sovietų vėliavą Adelaidėje, Eastrygatvėj. Pakilus liepsnoms, lietuviai sugiedojo Tautos Himną. E.

JAV kongresas paskyrė ginklavimosi reikalams 21 milijardą dol. Projektas persiųstas Senatui patvirtinti.

sudbury

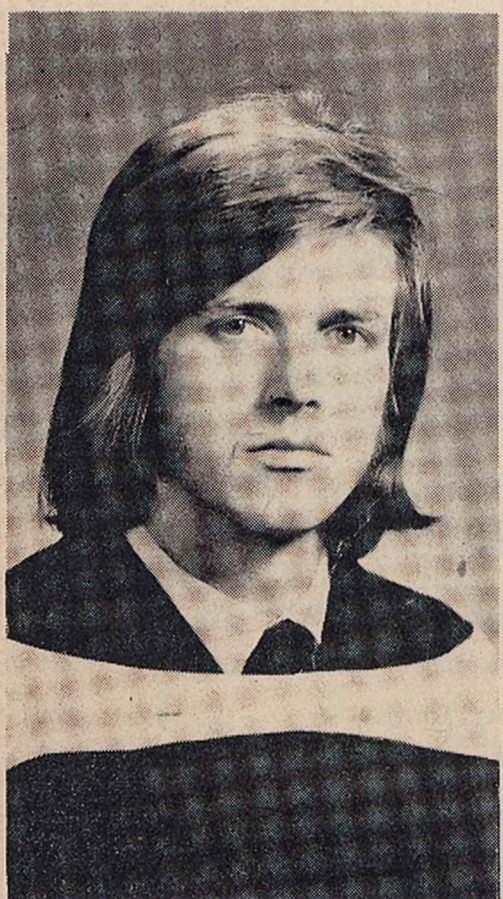
Sudburio apyl. Lietuvių medžiotojų ir žvejų klubo "Geležinis Vilkas" valdyba š.m. liepos mėn. 9 d., p. Petro Jutelio vasarvietėje "Baravykas" rengia linksmą gegužinę-pikniką. Bus įvairūs žaidimai, pulkus maistas, loterija ir turtingas bufetas. Kviečiame visus Sudburiečius, su draugais ir pažįstamais, atsilankyti ir linksmiai praleisti popietę gražioje French River pakrantėje. Klubu Valdyba.

montreal

VIENA MONTREALIO lietuvė pasakoja: nuėjau į didžiulį marketą, sunku pasirinkti gerų daržovių ir vaisių. Tai pasidėjau savo rankinuką į greta stovintį vežimaitį. Atsigrižtu atgal su daržovėmis, rankinukas tebėra, bet pinigėlis iš jo dingio. Einu pas menedžerį ir skundžiuos. Kol jis mane ištikinėja, kad nederia pinigėlių nei minūtei palikti atviroje vietoje, atėjo ir kita pirkėja. Ir ji skundžias, kad pavogė pinigėlių. Gerai, kad pas mane pinigų nedaug buvo, o tai moteriai pavogė net pusantro šimto dolerių. Tai įspėjimas visom marketų lankytojom.

RUTA SKUČAITĖ baigė McGill universitetą Bachelor of Physical Education and Mathematics laipsniu.

DAINIUS DALMONTAS baigęs Sir George Williams universitetą Bachelor of Engineering – Mechanical skyrių. Dirba tame pačiame universitete prie naujo oro švarinimo projekto.

NEMUNIEČIŲ PASILINKSMINIMAS

Balandžio mėn. 29 d. įvyko "Nemuno" tautinių šokių grupės pasilinksminimas. Ir reikia tik stebėtis su koku entuziazmu mūsų jaunimas dalyvavo. Vakara atidarė šokėjų tėvų komiteto pirmininkas J. Lianga. Paaškinimą apie II pasaulio jaunimo kongresą padarė Niagaros pus. jaunimo atstovė Nijolė Gverzdytė. Tautinių šokių grupės vardu kalbėjo Vytautas Masilionis iš Buffalo. Programai pajavairinti buvo pakviestas "Palangos" ansamblis iš Delhi, Ont., kuris šoko ir dainavo. Ansamblis išsikūręs vos prieš metus laiko, bet pažangą padaręs labai didelę. Buvo malonu žiūrėti ir klausytis jų išpildymo. Jiems vadovauja Glen Lawson, tai p. p. Chainausku mokinytis iš Londono, Ont. Mūsų Nemuniečiai šoko pasigėrėtinai, ypač mažieji buvo labai susikaupe. Programos pranešėja buvo Laima Simonaitytė iš Port Colbourne. Vakaro pelnas skiriamas į Čikagą vykstančiai šokių grupei paremti.

Koresp.

● LEONAS URBONAS šiuo metu Australijos mieste Sydnejuje surengė savo naujausių kūrinių parodą. Jis pernai metais lankėsi Amerikoje ir turėjo visą eilę sėkmingų parodų.

-Saigone, Pietų Vietnamo sostinėje kyla nerimas. Šių trijų milijonų miestas iki šio laiko buvo saugiausias nuo raudonųjų užpuolimų. Bet pastaruoju metu vis ryškiau kyla nerimas gyventojų tarpe, kad karo veiksmų eigoje Saigonas gali atsidurti komunistų gresmėje. Pasipriešinimo dvasia Saigone tebėra tvirta, bet tikrumo jausmas aiškiai silpnėja. Svarbiausia, kad pasitikėjimas amerikiečių pagalba nyksta. Labiausia bijomasi, kad komunistams išgalėjus galima bus laukti keršto ir persekiojimo. Gyventojai aiškiai supranta, kad jie patys savo jėgomis komunistams atsisipirti nepajėgia. Pastebimas gyventojų tarpe nuovargis, beviltiškumas ir apatija.

AUŠRINĖ BYLAITE

Arizonos universitete išgijo magistro laipsnį. Jos pagrindinė mokslo šaka anglistika, be to ji studijavo istoriją ir pedagogiką. Ateityje ji rengiasi studijuoti literatūrą. Jaunamokslininkė yra poeto Balio Sruogos vaikaitė, jo dukters Dalios dukra.

● ROMAS VIESULAS, moderninio meno dailininkas nepaprastai sėkmingas. Jo parodos pastaraisiais metais buvo Londone, Paryžiuje, Romoje, Tokio (Japonijoje), Sydnejuje (Australijoje), Krokuvėje (Lenkijoje).

PAIEŠKOJIMAS

Paieškomas Juozas Gavenavičius, sūnus Liongino. Prieš antrąjį pasaulinį karą gyvenęs Kaune. Ieško brolio Broniaus. Atsiliepti arba turint apie jį žinių pranešti: Juozas Kručas, 1059 Gordon St., Sudbury, Ont. Tel. 566-4158.

● Galasevičius Antanas, s. Antano, išvykęs 1944 met. buvo atsišaukęs iš Anglijos 1947 met. ir po tų metų nesigirdi.

Ieško brolio, gyv. Kapuko raj., Kazlų-Rūda, Esperanto Nr. 15, Kazys Galasevičius.

● Stasys ANDRUŠKEVIČIUS, gimęs 1897 metais Serdokuose, Vilkaviškio aps. ir 1928 – ais atvykęs Kanadon dar 1946m. gyveno Toronte, Ontario.

Ieškomasis arba apie jį žinantieji maloniai prašomi atsiliepti: Consulate General of Lithuania 1 Trillium Terrace Toronto 18, Ontario

● ŠV. LAURYNŲ kalnuose, prie Golden Lake ežero, dabar vasaroja 18 lietuviškų šeimų iš Montrealio.

Aplink ežerą gyvena: M. J. Leknickai, J. Kuprevičiai, A. Vilimai, J. Greibų visa šeima, Virbilai su žentu Matinku, A. Kreiviai, o B. Kvietinskas gyvena čia ne tik vasarą, bet pasilieka ir žiemoti.

VIDA ADOMONYTĖ McGill universiteto studentė išvyko į Europą, lankys gimines ir dalyvaus savo puseserės vestuvėse Lenkijoje.

jimo, kad jie buvo pasiuntę protestą J. Tautų Gen. Sekretoriui K. Waldheimui. Pridėtas rytų Europos žemėlapis, su Kaunu, kur, esą "riausės sukėlė jaunimas".

"The Boston Globe" taip pat geg. 22 d. pirmame puslapyje skelbė: "Rusų daliniai malšina riaušes Lietuvoje". Toliau antraštėje nurodyta – "Lietuvių jaunimas kelia riaušes, katalikui nusižudžius".

SPAUDA APIE RIAUŠES KAUNE

Kaune: gegužės 14 d. po Romo Kalantos susideginimo – Kauno gatvėse riaušės, aprašo Amerikos spauda – "Miami Herald" š. m. gegužės 22 d. per tris skiltis skelbė: "Pranešama apie lietuvių sukilimą". Pažymėta, kad riaušės sukėlė Romo Kalantos savižudybė ties Kauno muzikiniu teatru. Dienraštis pridūrė, kad Lietuvos katalikai protestavo dėl katalikų persekio-

CFMB LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL
KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.
PROGRAMOS VEDĖJAS
L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

Baltic Woodwork Co.
K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS
Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti
įvairūs medžio dirbiniai.
547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

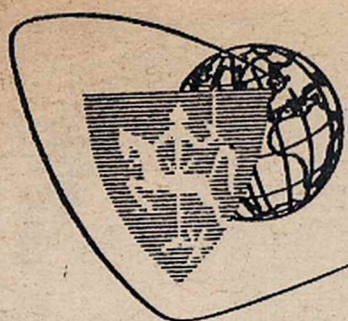
BELLAZZI-LAMY INC.
(VAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:
Durys, langų rėmai. Izoliacija. Ten-Test.
Masonite, statybinis popieris, cementas,
B. P. išdirbiniai ir visa kt.
7682, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

Highland Auto Body
611 LAFLEUR AVE., LASALLE

TEL. 366-7281

● Atliekami mechaniniai darbai
● Išores taisymas ir dažymas
● Dunlop padangos ir baterijos
(Lietuviams nuolaida)
Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

Universal Cleaners & Tailors
B. KIRSTUKAS
239 FOURTH AVENUE
(at Wellington St.)
Tel. 769-2941
Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsakymus, vyriškus paltus, kostiumus ir kelnes. Aukštos kokybės medžiagos.

JAUNIMO DARBAS IR ŠIRDIS - LIETUVIŲ TAUTOS ATEITIS!

II Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso UŽDARYMO PROGRAMA TORONTE

LIEPOS 14 - 15 - 16 DIENOMIS

LIEPOS 14 d., PENKTADIENIS: 7 val. vak. KREPŠINIO RUNGTYNĖS, Australijos lietuvių rinktinė - Toronto lietuvių rinktinė.
9 val. vak. SVEČIŲ PRIĖMIMAS - VAIŠĖS.

LIEPOS 15 d., ŠEŠTADIENIS: Kongreso atstovai ir jaunimas autobusais GRĮŽTA IŠ ROMUVOS STOVYKLOS Į TORONTĄ.
4 val. p.p. ANTROSIOS KREPŠINIO RUNGTYNĖS, Australijos lietuvių rinktinė - Kanados lietuvių rinktinė. Rungtynių vieta - Ryerson Polytechnical Institut (Church - Gould).
7,30 val. vak. KONGRESO DIDYSIS UŽDAROMASIS SUSIPAŽINIMO ŠOKIŲ VAKARAS su programa, grojant Čikagos garsiam neolituanų orkestrui, vad. A. Modesto. Šokių vakaras įvyks CRANG PLAZA Auditorijoje, (Jane - Wilson) prie 401 kelio. Salėje 1000 vietų!

LIEPOS 16 d., SEKMADIENIS: 2 val. p.p. KONGRESO UŽBAIGIMO PAMALDOS, Prisikėlimo parapijos bažnyčioje. Iškilmingas Mišias atnašaus J. E. Vysk. V. Brizgys.
3 val. p.p. Iškilmingas užbaigiamasis KONGRESO AKTAS IR KONCERTAS. Pasirodo iš visų kraštų suvažiuavę jaunieji talentai - solistai, instrumentalistai, ansambliai ir t.t. Užbaigiamasis aktas ir koncertas įvyks BROCKTON AUDITORIJOJE (Brock - Bloor).
5,30 val. p.p. Prisikėlimo parapijos salėje įvyks KONGRESO UŽBAIGIMO VAIŠĖS SU ŠOKIAIS.
TORONTIEČIAI IR VISOS KANADOS LIETUVIAI, AMERIKOS LIETUVIAI, SVEČIAI IŠ KITŲ KONTINENTŲ KVIEČIAMI DALYVAUTI VISOSE KONGRESO UŽBAIGIMO PROGRAMOSE - PRIIMKIME NUOŠIRDŽIAI JAUNIMĄ, PAŽINKIME JUOS IR PABENDRAUKIME SU Jais.

KOORDINACINIS KOMITETAS

montreal

• Aušros Vartų parapijos klebonas Leonas Zarembskas dabar atostogaudamas, siunčia visiems sveikinimus iš Vermonto kalnų ir miškų.

• A ir M Vapsvai, artimųjų tarpe atšventė 30 m. vedybinį sukaktį ir su naus Vido išleistuves, kuris persikelia į Torontą su "Pepsi Cola" kompanija. Vidas yra skyriaus vedėjas minėtoji kompanijoje.

K. L. B. MONTREALIO
INFORMACIJOS
FONDAS

Ryšium su Romo Kantos didvyriška mirtimi už Lietuvos Laisvę ir atsisiradus reikalui kanadiečių spaudoje reaguoti ir Lietuvos okupanto melagingus pranešimus demaskuoti K. L. B. Montrealio Apylinkės Valdyba "Lite" yra atidariusi. Informacijos Fondo sąskaitą Nr. 2140.

Visi Montrealio Lietuviai, ir organizacijos kai dar savo įnašais ne prisidėjo prie šios akcijos, kviečiam įteikti aukas į minėtą sąskaitą.

K. L. B. Montrealio Apylinkės valdyba nutare šiomet Montrealio parodoje

K. L. B. Montrealio Apylinkės valdyba nutare. Šiomet Montrealio parodoje "Man and his World" nuo lietuvių skyriaus įrengimo atsisakyti.

POPIULIARUS Montrealio Lietuvių bendruomenės narys, mėgiamos gegužinių vietoves savininkas, Pranas Skruibis, K. L. Bendruomenės reikalams paaukojo 10.00 dol.

• RŪTA LEE - KILMONYTE, vaidinusi veikale

"Unsinkable Molly Brown" turėjo gerą pasisekimą. Pranešama, kad ji vaidinime pavartojo porą lietuviškų žodžių, kas jos žiūrovams lietuviams ypač patiko.

o IŠ MONTREALIO į tautinių šokių šventę bei Jaunimo Kongresą į Chicago išvyko didokas skaičius jaunimo ir visuomenės veikėjų. Jų visų neįmanoma suminėti. Bent nurodysim, kad "Gintaras" - populiarius tautinių šokių ansamblis išvažiavo autobu-

su. Vyko nemažiau 50 asmenų. Jaunimo atstovų tarpe tuo tarpu galim nurodyti B. Nuncėvičiūtę ir L. Žižytę. O taip pat vyks ta R. Staškevičiūtė ir Alg. Kličius. Lėktuvu išskrido Leonas Girinis - Norvaiša su sūnum Šarūnu.

• Prano Baltuonio skulptūros paroda Montrealyje vyksta nuo liepos 2 d. iki liepos 10 d. Ville Marie salėse. Paroda atvira nuo 9 val. ryto iki 6 val. p.p.

• Kapt Rimas ir Mourice Navikėnai susilaukė pirmagimio sūnaus. Kapitono mama E. Navikėnienė jau

buvo nuvykusi į Petawawą, Ont. anūko ir tėvų aplankyti.

• Rytis Bulota yra išvykęs į Prancūziją, sąryši Kanados ir Prancūzijos studentais pasikeitimu.

• Dana Styraitė išvykusi į moksleivių ateitinių stovyklą Dainavoje ir tuo pačiu į Jaunimo kongresą Chicagą.

• Mykolas Šulmistras su šeima buvo išvykę į Chicago pas Leną ir Kostą Leipus.

• A. Piešina buvo susirgęs ir gulėjo ligoninėje, o dabar jau sveiksta

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Agentūrą veikia nuo 1945 m.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.
Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
Einamasis s-tas	5.0% Asmeninės
Taupomasis s-tas	6.0% Nekiln. turto
Term. ind. 1 metams	6.5% Čekių kredito
Term. ind. 2 metams	7.0%
Term. ind. 3 metams	7.5% Investacines
Duoda nemokamą gyvybės apdrau. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000	
da iki \$2,000 už taup. s-tos sumas už paskolos sumą.	

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis - nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius; vakarais - trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 valandos. 3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545: dieną - penktadieniais nuo 1 iki 6 v. ir vakarais - pirm., trečiad. ir penktad. nuo 7 iki 9 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio mėnesio 15 dienos iki rugsėjo mėnesio 15 dienos ir per visus ilguosius savaitgalius.